

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

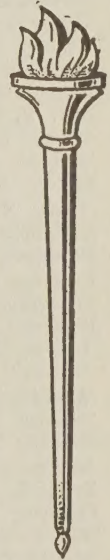
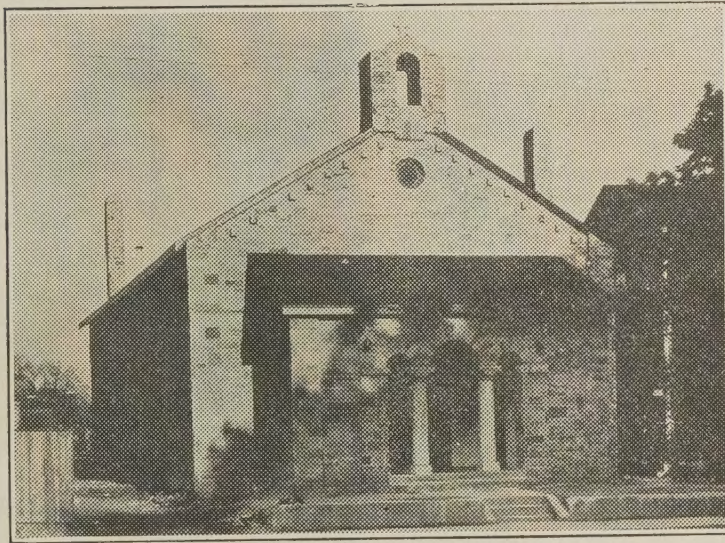
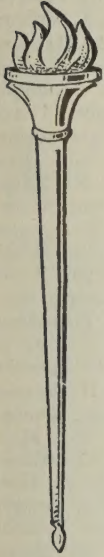
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

THE ORTHODOX OBSERVER

ΤΟΜΟΣ
Δ'

ΑΡΙΘΜΟΣ
91

Ἡ Ναὸς τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐν Raleigh, N. C.

ΠΡΟΝΟΙΑ-ΤΗΣ-ΕΛΛΗΝ

Α

Ω

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ-ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Published Bi-weekly by the Greek Archdiocese
Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. Astoria 8-1653

Yearly Subscriptions:
United States and Canada \$2.00—Foreign \$2.50
Ten Cents a Copy
Vol. IV. No. 91.—September 25, 1938
Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post
office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

Όνοματεπώνυμον Νυμφευθέντων

Κοινότης

Τελέσας τὸν Γάμον Ἱερεὺς

Ἰαν. 16	Ἰάκωβος Π. Παπαφώτης	Μαρία Π. Γεωργηλᾶ	Cambridge, Mass.
» 23	Χαράλαμπος Γ. Φουρνογεράκης	Ἀντωνία Α. Μπόνου	Milwaukee, Wis.
Φεβρ. 6	Νικόλαος Α. Κόκκινος	Κυριακούλα Κ. Παντελεάκη	Brooklyn, N. Y.
» 20	Στέφανος Α. Πολένας	Καλλιόπη Π. Μαυρέα	Seattle, Wash.
Μαρτ. 6	Αὔγουστος Α. Πανταζῆς	Ἰφιγένεια Π. Λαδᾶ	Seattle, Wash.
Ἀπρ. 25	Ἰω. Β. Ἀντωνόπουλος	Κυπαρισσιὰ Π. Βασιλείου	Brooklyn, N. Y.
Μάιος 1	Παντελεήμων Χ. Ε. Μαρινάκος	Ἰωάννα Γ. Τσιγκῆ	Brooklyn, N. Y.
» 18	Ἰωάννης Κ. Μπουμάς	Δήμητρα Κ. Παπαηλίου	Washington, D. C.
Ἰούν. 5	Σταῦρος Γ. Καλουνδᾶς	Γεωργία Κ. Δημοῖρη	Wichita, Kansas
» 19	Χριστόφορος Μ. Μπότσης	Μαρία Ε. Κόκορη	Clinton, Mass.
» 25	Γεώργιος Α. Ἰωάννου	Josephine Desio	Brooklyn, N. Y.
Ἰουλ. 10	Στάκος Α. Σωφρονᾶς	Εἰρήνη Θ. Δεμπέση	Dover, N. H.
» 10	Ἀντώνιος Γ. Λάσκαρης	Εὐτυχία Γ. Μιχαηλίδου	Brooklyn, N. Y.
» 10	Δημήτρ. Α. Σπανός	Κωνσταντῖνα Α. Μουγκογιάννη	Chicago, Ill.
» 10	Βασ. Κ. Μιχαλόπουλος	Ἐρασμία Γ. Ἀντωνοπούλου	Chicago, Ill.
» 10	Γεώργ. Γ. Γιαννός	Εὐαγγελία Γ. Παναγιωτίδου	Detroit, Mich.
» 10	Ἰωάννης Β. Βατοῆς	Πολυξένη Γ. Κεῖρκου	Montreal, Can.
» 10	Νικ. Α. Παπαθανασόπουλος	Ἑλένη Α. Μαυραβέλια	Bronx, N. Y.
» 10	Ἡλίας Ν. Ἀγγέλου	Ἑλένη Ε. Γεωργαντᾶ	Reading, Pa.
» 10	Κωνσταντῖνος Γ. Γούλας	Εἰρήνη Κ. Μανιάτου	Boston, Mass.
» 10	Κωνσταντ. Γ. Τσιόπελας	Παναγιώτα Γ. Μπουζάνη	Chicago, Ill.
» 10	Νικόλαος Α. Βῆχος	Μαρία Γ. Μαρκαντώνη	Glace Bay, N. S., Can.
» 10	Εὐάγγελος Α. Γαλακτάτος	Κλεοπάτρα Γ. Ἡλία	St. Louis, Mo.
» 10	Βασίλειος Α. Μεταξᾶς	Σταυριανή Γ. Καπετανάκη	New York City
» 10	Ἰωάννης Σ. Μινιάδης	Αἰκατερίνη Π. Σφήκα	Chicago, Ill.
» 10	Ὀδυσσεὺς Α. Ναοῦμος	Ἀναστασία Σ. Πάπτα	Boston, Mass.
» 10	Ἀθανάσιος Ν. Στεφανίδης	Ματίνα Α. Λογοθέτου	Rochester, N. Y.
» 11	Ἰωάννης Κ. Πετρόπουλος	Χρυσούλα Α. Μπραῖμη	San Francisco, Cal.
» 14	Μεταξᾶς Σ. Μεταξᾶς	Ἄννα Γ. Μιχάλα	Weirton, W. Va.
» 16	Δημήτριος Π. Τσάκαλας	Σοφία Γ. Ζαμάσι	Wheeling, W. Va.
» 17	Στυλιανός Π. Ρούλης	Αἰκατερίνη Σ. Ξενάκη	Clarksburgh, W. Va.
» 17	Γεώργιος Α. Τουρῆς	Γεωργία Γ. Φελέκου	Cleveland, Ohio
» 17	Ἐμ. Γ. Κατσουλιέρης	Χρυστ. Α. Δημητροπούλου	Monessen, Pa.
» 17	Μιχαὴλ Γ. Μάτσης	Γεωργία Γ. Μακράκη	Cannonsburg, Pa.
» 17	Κωνσταντῖνος Γ. Κοκόσκας	Ἑλένη Χ. Στάμου	Norwich, Conn.
» 17	Παναγιώτης Κ. Τσίχλης	Γιαννούλα Ν. Σάρακα	Lowell, Mass.
» 17	Βέργος Ν. Φανόπουλος	Mary Palas	New York City
» 17	Χρήστος Α. Τσατίρης	Εἰρήνη Γ. Κικιλῆ	Pittsburgh, Pa.
» 17	Κωνσταντ. Γ. Δοξάκης	Ἀλεξάνδρα Α. Ἀθανασίου	Detroit, Mich.
» 17	Παναγιώτης Ν. Λευτέρης	Στέλλα Χ. Καριώτου	Vandergrift, Pa.
» 17	Δανιὴλ Κ. Πάπτας	Ἑλένη Σ. Θεοδορίδου	Philadelphia, Pa.
» 17	Ἰωάννης Μ. Κόντος	Ἑλένη Ζ. Γιαννοπούλου	Jersey City, N. J.
» 17	Ἀριστομένης Γ. Διακομιόπουλος	Βιολέτα Α. Μπεθ	Chicago, Ill.
» 17	Νικόλαος Γ. Μανῆκος	Ἀθηνᾶ Γ. Λουῆς	N. S. Pittsburgh, Pa.
» 17	Ἰωάν. Α. Χαράλαμπούπουλος	Φωτεινὴ Δ. Ἀργυρίου	E. Pittsburgh, Pa.
» 17	Σωτήριος Α. Μολφέτας	Ἀλεξάνδρα Α. Σπηλιώτου	New York City
» 17	Νικόλαος Α. Πλαγιάννης	Φωτεινὴ Γ. Κάτσικα	New York City
» 18	Κωνσταντῖνος Γ. Δουβέας	Βασιλικὴ Γ. Γαλᾶρη	Peabody, Mass.
» 20	Γεώργιος Α. Ἀλεξάνδρου	Ἄννα Δ. Λεβαντῆ	Chicago, Ill.
» 24	Ἀλέξ. Κ. Σάντος	Ὀλυμπία Γ. Παπαδοπούλου	Brooklyn, N. Y.
» 24	Δημήτρ. Γ. Παπαδόπουλος	Γεωργία Ν. Κυριαφίδου	Philadelphia, Pa.
» 22	Παναγ. Γ. Κοσσίνδας	Ἀσπασία Π. Κανελλᾶκου	Brockton, Mass.
» 24	Ἰάκωβ Α. Μηνιάδης	Κρυστάλλω Ν. Μιχαὴλ	New York City
» 24	Ἀνδρέας Χ. Τσίμπας	Εὐδοξία Κ. Ἀνανία	Tacoma, Wash.
» 24	Ἀλέξ. Γ. Μαρινάκης	Εὐαγγελία Π. Λάμπρου	Massillon, Ohio
» 24	Νικόλαος Σ. Κουρελέσης	Χριστίνα Γ. Καψαλιάρη	Norwich, Conn.
» 24	Δομνίνος Α. Γκράσσον	Χαρίκλεια Σ. Παπαϊωάννου	Somerville, Mass.
» 24	Δημήτριος Γ. Μαρίνος	Χαρίκλεια Π. Βαρδάλου	Minneapolis, Minn.

Ἀρχιμ. Θεόφιλος Σπυρόπουλος	
Ἀρχιμ. Βενιαμὶν Κόλιας	
Αἰδ. Δημήτριος Βισσέντζος	
Αἰδ. Στέφ. Φουτριδης	
Αἰδ. Στέφ. Φουτριδης	
Αἰδ. Δημήτριος Βισσέντζος	
Αἰδ. Σ. Φουτριδης	
Ἀρχιμ. Ν. Παύλου	
Παν. Γ. Γεωργίου	
Αἰδ. Κ. Γεωργιάδης	
Αἰδ. Ι. Στρογγυλός	
Ἀρχιμ. Α. Πετρόπουλος	
Αἰδ. Ἰωάννης Στρογγυλός	
Ἀρχιμ. Ἀδελφ. Δημακόπουλος	
Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης	
Ἀρχιμ. Κ. Γιοβαννόπουλος	
Ἀρχιμ. Διον. Μαυρίας	
Αἰδ. Καλλίν. Χατζηλάμπρου	
Αἰδ. Θεόδωρος Στρατηγός	
Αἰδ. Ε. Χουσσολωρᾶς	
Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης	
Ἀρχιμ. Ἰω. Πισώνης	
Αἰδ. Δημήτριος Βαϊνίκος	
Αἰδ. Βασ. Παπαδόπουλος	
Αἰδ. Νικήτας Κεσῆς	
Αἰδ. Ε. Χουσσολωρᾶς	
Αἰδ. Π. Χρηστάκος	
Αἰδ. Κωνστ. Τσατσαράλης	
Αἰδ. Δημ. Μπούρας	
Αἰδ. Γ. Σακελλαρίδης	
Αἰδ. Α. Μπούρας	
Ἀρχιμ. Χρ. Λαυριώτης	
Αἰδ. Πέτρος Παπαδάκης	
Αἰδ. Γ. Στεφανῆς	
Ἀρχιμ. Ναθαναὴλ Θεοδορίδης	
Αἰδ. Ἰωσήφ Ξανθόπουλος	
Ἀρχ. Εἰρ. Τσουρουνακης	
Αἰδ. Δημήτριος Σακελλαρίδης	
Ἀρχιμ. Κ. Γιοβαννόπουλος	
Αἰδ. Δημήτριος Σίλβεστρου	
Αἰδ. Χρυσόστ. Μοναχίδης	
Αἰδ. Ἀθαν. Καίσαρης	
Ἀρχιμ. Δανιὴλ Γκολέμης	
Αἰδ. Β. Χαροτοφάκας	
Αἰδ. Ε. Παπαδόπουλος	
Αἰδ. Β. Παπαδόπουλος	
Αἰδ. Νικ. Ἀνδρεόπουλος	
Αἰδ. Γ. Οἰκονομίδης	
Ἀρχιμ. Γαβρ. Ματθιόπουλος	
Αἰδ. Ἰ. Στρογγυλός	
Αἰδ. Δημ. Παπαντωνίου	
Αἰδ. Τ. Χούντρας	
Ἀρχιμ. Χρυσ. Παπαλάμπρου	
Ἀρχιμ. Γεωργιανός Τζουμάνης	
Αἰδ. Π. Παπάντης	
Ἀρχιμ. Ν. Θεοδορίδης	
Αἰδ. Ἰωάν. Ἱεροθέου	
Αἰδ. Ι. Βουρανάκης	

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΕΤΟΣ Δ'. Ἀριθ. 91.

Διευθυντής: Ἀρχιμ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ

25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1938

ΠΟΙΟΙ ΟΙ ΑΛΗΘΕΙΣ ΟΠΑΔΟΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΕΧΟΜΕΝ ὑπ' ὄψει ἐγκύκλιον τοῦ ἐν Νοτίῳ Ἀμερικῇ Σεβ. Ἀντιπροσώπου τοῦ Βατικανοῦ ἐμποιήσαν ἄσχημον ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. «Εκείνος, λέγει ἡ ἐγκύκλιος, ὁ ὁποῖος δὲν ἀναγνωρίζει τὸν Πάπαν ὡς «μόνην κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ μόνον θεμέλιον αὐτῆς, ἐκεῖνος δὲν εἶνε ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ». Εἶνε ἀπορίας ἄξιον πῶς δὲν ἐρυθριᾷ τὸ Βατικανὸν νὰ δογματίσῃ τοιαῦτα ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι καὶ νὰ δημοσιεύῃ ταῦτα.

Ἀληθινὸς ὅμως Χριστιανὸς δὲν εἶνε ὁ ὁπαδὸς τοῦ Πάπα, ἀλλ' εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πιστεύει ἀδιστάκτως εἰς τὰ ὀρθόδοξα δόγματα τοῦ Χριστιανικοῦ Θρησκεύματος, ὅπως ταῦτα ἀναγράφονται ἐν τῷ Ἱερῷ Εὐαγγελίῳ καὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ Παραδόσει, καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐφαρμόζει ἐν τῷ βίῳ του τὰς ἡθικὰς εὐαγγελικὰς ἀρετὰς διὰ τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ, ἐξαγνισθεῖσα διὰ τοῦ Ἀγίου Βαπτίσματος καὶ ἀπαλλαγείσα ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, πλησιάζει πρὸς τὸν Θεόν, ὡς καθ' ὁμοίωσιν Αὐτοῦ πλασθεῖσα.

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος τονίζει ὅτι «εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν μὴ χαλινάγων τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία». Διὰ τῶν ἀνωτέρω δίδεται πρακτικώτατα ὁ ὁρισμὸς τῆς ἀληθινῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ, ἐὰν μάλιστα εἰς αὐτὰ προστεθῶσι ἐν συνεχείᾳ καὶ τὰ ἑξῆς: «Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὐτῇ ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν».

Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος ὁμιλῶν κάπου περὶ τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν λέγει: «Σὺ δὲ Χριστιανὸς ἀνδρὸς μὴ τὸ σχῆμα ἀποδέχου, ἀλλὰ τῆς ψυχῆς τὸ φρόνημα· οὐδὲ γὰρ πάντες οἱ τῷ Θεῷ Χριστῷ ὀνόματι καλούμενοι ὄντως χριστιανοί· οὐ γὰρ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, φησὶν ὁ Χριστός, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου». Κατὰ ταῦτα λοιπὸν εἶνε πολὺ-πολὺ ἀφελεῖς οἱ κύκλοι τοῦ Βατικανοῦ οἱ ὁποῖοι φαντάζονται ὅτι μόνον οἱ ἀκολουθοῦντες τὸν Πάπαν εἶνε οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοί, οἱ δὲ λοιποὶ καταδικασμένοι.

Διότι τότε ποῦ ἀπομένουν οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ «οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱόν

τὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.»; Ποῦ ἀπομένουν ἐπίσης οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ «ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κακεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει;» Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ σταθῇ ἡ θεωρία τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὅτι «ἡ Ἐκκλησία εἶνε τὸ μυστηριώδες οἰκοδόμημα τοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ Πάπας τὸ θεμέλιον αὐτῆς», θεωρία πολὺ λάκεις καταδικασθεῖσα ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ὡς γνωρίζομεν.

Εἶνε ὅμως ἀληθές, ἐξ ἄλλου, ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προανήγγειλε τὸ ψευδὲς οἰκοδόμημα τῆς Λατινικῆς Ὁργανώσεως, λέγων ὅτι «ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων ἐν ὑποκρισεί ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν». (Α' Τιμ. 4, 1).

Ὁμολογουμένως προκίτουν πολλὰ ἄτοπα ἐκ τῆς θεωρίας αὐτῆς τοῦ Βατικανοῦ ὅτι μόνον τοῦ Πέτρου τὰ πρόβατα εἶνε σεσωσμένα, ὅλων δὲ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων, Ἀνδρέου, Μάρκου, Ἰακώβου καὶ Λοιπῶν εἶνε ἔξω τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ! Εὐκόλως ἐννοεῖ κανεὶς ὅτι τοιαῦτα πράγματα ποικαλοῦν τὸν γέλωτα ὅταν ἀναγράφονται καὶ δὴ ἐπισήμως καὶ ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι καὶ δημοσιεύονται μάλιστα μετὰ στοιχεῖα κτυπητά, διότι ἀνεπιστρέπτει παρῆλθε πλέον ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμνον ταῦτα ἐντύπωσιν εἰς τὸν κόσμον.

Ἐχουν τὴν ἀπλοϊκότητα νὰ στέλλουν παρομοίᾱς ἐγκυκλίους οἱ ἐπίσημοι κύκλοι τοῦ Βατικανοῦ πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ τὰς ὀργανώσεις των καὶ νὰ κάμνουν, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, πλαγίους διαξιφισμούς πρὸς τοὺς Ὁρθοδόξους. Ἀλλὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ κατανοήσουν ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχονται πολὺ στερωῶς τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν πεποιθήσεων, ὅπως ἐπανειλημμένως ἔδειξαν πολλὰ παραδείγματα καὶ ἐπομένως δὲν ἐπηρεάζονται ἀπὸ δηλώσεις καὶ ἐγκυκλίους χωρὶς περιεχόμενον. Πολλῶ μᾶλλον δὲν ἐπηρεάζονται ἀπὸ ἐγκυκλίους τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον εἶνε ἀντίθετον πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως.

Ἡ καλύτερα ἀπάντησις, σύντομος, σαφὴς καὶ

Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

‘Ο κόσμος αὐτός, τὸν ὁποῖον ὀνομάζομεν καὶ α ἰ σ θ η τ ὸ ν κ ὁ σ μ ο ν », εἶνε τὸ σύνολον πολλῶν πραγμάτων, πολλῶν ὄντων, πού εἶναι διατεταγμένα σύμφωνα μὲ καίτοι-ον σκοπὸν καὶ ἐνεργοῦν κανονικῶς. Ἡ συσχέτισις τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ἡ ποικιλία, ἡ ἀρμονία, ἡ ὡραιότης καὶ ἡ ἐνότης, μᾶς ἀποκαλύπτουν ὅτι ὁ κόσμος εἶνε ἔργον δυνάμεως ὅ π ε ρ ῑ τ ᾱ τ η ς, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἐδημιούργησεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ διεκόσμησε. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ὥρισεν εἰς τὸ κάθε ἓν ἐξ αὐτῶν σκοπὸν ἀνάλογον, οὕτως ὥστε ἡ εὐλαβὴς διάνοια νὰ μὴ δύναται παρὰ νὰ ἀναφωνῇ πλειστάκις μετὰ τοῦ Προφητάνакτος Δαβὶδ:—«Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας».

Ἐὰν ὑψωθῇ λόγου χάριν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν οὐρανὸν ὄχι πλέον διὰ τῆς φαντασίας, ἀλλὰ διὰ τῆς Ἀστρονομίας, τῆς θετικωτέρας τῶν ἐπιστημῶν, ὁποῖον ἄφατον μεγαλεῖον θὰ ἔχη νὰ δοκιμάσῃ! Ὅποιας ἐκπλήξεις θὰ ἔχη νὰ παρατηρήσῃ, δικαιολογούσας ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν μία φιλοσοφοῦσα διάνοια εἶπεν: «—Ὁ ἑναστρὸς οὐρανὸς εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοὶ ἔκαμε τὴν μεγαλυντέραν ἐντύπωσιν.» Ἡ Ἀστρονομία ἐμέτρησεν ὅσα ἠμποροῦσεν ἀπὸ τὰ οὐράνια σώματα, ἀλλ’ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἔξαντλει τὰς δυνάμεις κάθε ὑπολογισμοῦ ὥρισε τὰς διαστάσεις των, ὑπελόγησε τὰς ἀποστάσεις, διεῖδε τὸ φῶς καὶ τὰ χρώματά των. Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολυπλόκου καὶ πολυποικίλου αὐτῶν δὲν εὗρῃκε τίποτε τὸ τυχαῖον καὶ ἄτακτον. Παντοῦ εὗρῃκεν ἀρμονίαν, παντοῦ εὗρῃκεν συμμετρίαν, παντοῦ εὗρῃκεν νόμον. Μὲ ἄλλας λέξεις, παντοῦ εὗρῃκε πρόνοιαν.

Ἐπίσης παρατηροῦμεν σκοπιμότητα εἰς τὴν γῆν. Ὁ ὅλον τὸ ἐπίγειον βασίλειον, ὅλη ἡ φύσις τείνει πρὸς τὴν ἐνότητα, πρὸς τὴν ἀρμονίαν, πρὸς τὴν συμμετρικότητα. Καὶ ἡ ἐνότης αὕτη πρὸς τὴν ὁποίαν τείνουν διὰ τῆς ἐρεῦνης αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι τί ἄλλο μαρτυρεῖ παρὰ ἀρμονίαν καὶ ἐνότητα σχέσεων ὁρατῶν καὶ ἀοράτων μεταξὺ τῶν ὄντων; τί ἄλλο μαρτυρεῖ παρὰ ἐνότητα νόμου καὶ σκοποῦ;

Ὁ κόσμος, εἶπε κάποιος νεώτερος σοφὸς εἶνε βιβλίον τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ Θεὸς ὁμιλεῖ διὰ τῶν

κατηγορηματικῇ τὴν ὁποίαν θὰ ἡδυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἀπὸ τῆς παρούσης στήλης, πρὸς τοὺς στυλοβάτας τοῦ Καθολικισμοῦ, εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψεν εἰς τὴν πρώτην πρὸς Κορινθίους ἐπιστολήν του:—«Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός».

Εὐτυχῶς ὅτι εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία καθοδηγεῖται ἀπὸ τοὺς Πατέρας καὶ Ποιμένας τῆς ἐχομένης πάντοτε τῆς θεωρίας ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶνε πνευματικὴ μόνον βασιλεία καθὼς ὁ Ἰδρυτὴς αὐτῆς διετύπωσε. Περιθριγκώσασα, διὰ τῆς Ἱ. Παραδόσεως καὶ διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν τῆς Συνόδων, τὰς διδασκαλίας τῆς, διαφωτισμένη πάντοτε ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τὰς ἀληθείας τὰς ὁποίας οὐδαμῶς ἐννοεῖ νὰ ἐρμηνεύσῃ αὐθαιρέτως καὶ στρογγυλὴ ἐπὶ τῶν κανονικῶν τῆς Ἱερουργίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀδιαλείπτου διαδοχῆς αὐτῶν, ἀποτελούντων «ἐνιαῖόν τι ὅλον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἕκαστος ἰδίᾳ καὶ πάντες ὁμοῦ» μετέχουν τοῦ συνόλου, ἔξασκει τὴν αὐθεντίαν αὐτῆς παρ’ ὅλα τὰ ἐμπόδια.

πραγμάτων. Ἡ μελέτη τῆς φύσεως εἶνε μελέτη τῆς διανοίας, τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Ὅσον βαθύτερον μελετᾷ κανεὶς τὴν φύσιν, τόσον περισσότερον ἀνιπνώνεται πρὸς τὸν Θεόν, ὅταν μάλιστα θέλῃ διὰ τῆς μελέτης τῆς φύσεως νὰ κατανοήσῃ τὸν Θεόν.

Κάθε πρᾶγμα, μελετώμενον ἀκριβῶς, ἀποκαλύπτει τὸν σκοπὸν τῆς υπάρξεώς του καὶ τὰ μέσα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Εἰς κάθε πρᾶγμα παρατηρεῖται σκοπὸς υπάρξεως καὶ ὁλόκληρος ὁ κόσμος εἶνε μέσον χάριν σκοποῦ ὑψηλοτέρου. Ἡ μελέτη τῆς φύσεως δὲν πρέπει ἐπιπολαιῶς νὰ ἐξετάζηται ὡς ὑπαρξὶς ἀπόλυτος, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετάζηται ὡς ἔργον τοῦ Δημιουργικοῦ ὄντος.

Αἱ Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι κατ’ ἀνάγκην προϋποθέτουν τὴν ὑπαρξὶν τοῦ Θεοῦ. Διότι, ἄλλως, δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ κόσμου. Ἡ ὑγιὴς ἐπιστήμη ἀπέρριψε κάθε τυχαίαν σύμπτωσιν καὶ ὅπουδήποτε ὑπάρχει ὁργανισμὸς ἀνεγνώρισε σκοπὸν προέβη μάλιστα καὶ περαιτέρω:—Ἐδήλωσε σαφέστατα ὅτι μεταξὺ τῆς ἐνοργάνου φύσεως καὶ τῆς ἀνοργάνου ὑπάρχουν ἀδιάρρηκτοι σχέσεις ἀμοιβαιότητος, ἀρμονίας καὶ ρυθμοῦ.

Τώρα ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἄλλο ζήτημα:—πῶς ὑπῆρξεν ὁ κόσμος; Ποῖος διωργάνωσεν αὐτόν; Πῶς διατηρεῖται; Ποῖος κανονίζει τὰς σχέσεις; Ὁ κόσμος ἀφ’ ἑαυτοῦ δὲν εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ τοῦτο, διότι κινεῖται ἀπὸ ἄλλην δύναμιν. Ἐπομένως ἔξω ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν εὐρίσκεται ἡ πρώτη ἀοχή, ἡ ὁποία παρήγαγε ὅλα καὶ συγκρατεῖ αὐτά, χωρὶς νὰ μεταβληθῇ καθόλου ἡ κανονικὴ αὐτοῦ καὶ εὐρυθμὸς πορεία ἐπὶ αἰῶνας τώρα.

Ἐὰν κάποιον-κάποιον παρατηρεῖται κάποια μικρὰ διαφω-νία, τοῦτο ὠρισμένως προέρχεται ἐκ τῆς παρανοήσεως τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐκ τῆς ἐπιπολαιῶς μελέτης τῆς φύσεως. Διότι ἡ ψευδὴς ἐπιστήμη, διαβάλλουσα τὴν ἀληθινὴν ἐπιστήμην, ἀντιστρατεύεται κατὰ τοῦ ὁρθοῦ λόγου καὶ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ διαδίδῃ τὴν ἀσέβειαν καὶ νὰ κηρύσσῃ κάποτε καὶ ἀκήρυκτον πόλεμον ἐναντίον ἐκείνων πού, διὰ τῆς μεγάλης πνευματικῆς τῶν ἐργασίας, εὐηργέτησαν καὶ ἐφώτισαν τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην.

«Ἡ ἐπιστήμη εἶνε προῖον τοῦ ὁρθοῦ λόγου, ὁ δὲ ὁρθὸς λόγος εἶνε ὁ ἀλάνθαστος μάρτυς τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ», εἶπε κάποιος νεώτερος σοφός. Ὁμολογούμενος. Ὅλα εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ γύρω ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ἐπιστήμην ξεφυτρώνει καὶ ἡ ψευδὴς ἐπιστήμη. Αὕτη ὅπως γνωρίζομεν, οὕσα προῖον ἐπιπολαιῶν κενοδοξίας, πολεμεῖ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του, πλανᾷ καὶ πλανᾷται ζητοῦσα νὰ ἐνσπεύρῃ παντοῦ τὴν καταστροφὴν.

Μόνον ἡ ἡμιμάθεια, ἡ ψευδὴς φυσικὴ ἐπιστήμη, προσπαθεῖ καὶ δηλητηριάζει τοὺς ἔχοντας τάσεις πρὸς τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν ἀθεΐαν. Μόνον ὀλίγα, συγκεχυμένα καὶ αὐτὰ, ἐπιστημονικὰ γνώσεις εὐρίσκουν ἔδαφος εἰς ἀνθρώπους, καθὼς βλέποντας τὰ πράγματα. Αὐτὸ παρατηρήθη γενικῶς. Ἡ ἡμιμάθεια ἔκαμε παντοῦ μεγάλα κακὰ ἀνέκαθεν. Ἡ πίστις ἡ διαλείπουσα καὶ φευγαλέα ἔβλαψε πάντοτε.

Οἱ περισσότεροι, σχεδὸν ὅλοι ὅσοι ἐμβριθῶς καταγίνονται μὲ τὴν μελέτην τῆς Φύσεως, εἶνε ἐξαιρετικῶς εὐσεβεῖς, εἰμποροῦμεν δὲ πλείστους νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων καὶ τῶν συγχρόνων. Πεφωτισμένη ἐπιστημονικὴ διάνοια δὲν εἰμπορεῖ παρὰ νὰ εἶνε εὐλαβικὴ καὶ εὐσεβὴς. Διότι δὲν δουλεύει εἰς τὰ πάθη τῆς κακίας καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ. Ἀλλὰ, τοῦναντίον, πειθόμενῃ εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εἶνε πηγὴ εὐσεβείας. Καὶ τὴν πηγὴν αὐτὴν τῆς εὐσεβείας κρατᾷ πάντοτε ἀμόλυντον καὶ ἀρροπαντον ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀρετὴ.

Θεοφ. Ἐπιδόκωπον Βοστώνης
κ. Ἀθηνᾶγορα Καβάδα

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΩΣ ΔΡΑΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἄφ' οὗ τελειώσει ἡ Μεγάλη Εἰσόδος καὶ ὁ Ἱερεὺς ἀποθέσει εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν τὸ Ἱ. Δισκάριον καὶ Ποτήριον μετὰ τὰ προτεθειμένα δῶρα τῆς ἀναφοράς καὶ θυμιάσει αὐτά, ἀπαγγέλλει οὗτος ἢ ὁ διάκονος τὴν ἐκτενή «Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κτλ.», ἢ ὁποία περιέχει τέσσαρας παροτρύνσεις ὅπως δεηθῶμεν καὶ ἐπὶ αἰτήματα πρὸς τὸν δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ Θεόν.

Διὰ τὴν ἐκτενή δὲν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τίποτε ἀπὸ δραματικῆς ἀπόψεως, εἰμὴ μόνον ἐν σημείον εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ποὺ ὁ Ἱερεὺς ἢ ὁ Διάκονος λέγουν: «Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν.» εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ψάλλται, δηλ. ὁ λαός, ἀπαντᾷ εἰς συμπλήρωσιν «Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον». Ὁ Ἱερεὺς ἢ οἱ συλλειτουργοὶ ἱερεῖς, διάκονος, Ἀρχιερεὺς λέγουν: «Ἀγαπήσω σε, Κύριε, ἢ ἰσχύς μου. Κύριος στερέωμά μου καὶ καταφύγιόν μου καὶ ῥύστης μου.» Μετ' αὐτὸ δὲ γίνεται ὁ ἀλληλοασπασμὸς τῶν λειτουργῶν.

Εἰς τὸ σημείον αὐτὸ ἔχομεν νὰ παρατηρήσουμε ὅτι ὑπάρχει μία ἐξαιρετικῶς δραματικὴ ἐκδήλωσις, ἀρκεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ σοβαρά, ὄχι τυπικῇ, πραγματικῶς ἀλληλοασπασμὸς μετὰ ἀδελφικὴν στοργὴν τῶν λειτουργῶν. *

Τὸ μέρος αὐτό, ὁ ἀλληλοασπασμὸς, εἶνε ἀπὸ τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τῆς ἀρχαιοτάτης Λειτουργίας· καὶ δὲν περιωρίζεται μόνον εἰς τοὺς λειτουργοὺς ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς λαϊκοὺς, ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιά. Κατόπιν περιωρίσθη τὸ δόγμα αὐτὸ τοῦ ἀσπασμοῦ μόνον εἰς τοὺς κληρικοὺς μεταξὺ τῶν καὶ ἔπαυσε νὰ γίνεται μεταξὺ τῶν λαϊκῶν διὰ λόγους ἀπολύτως δικαιολογημένους. Ἀπὸ ἀπόψεως δὲ καλλιτεχνίας εἰς τὴν τέλει τῆς θείας Λειτουργίας ἀποτελεῖ, ὅπως εἶνε ἔτι περαιορισμένον εἰς τοὺς κληρικοὺς, δηλαδή τοὺς δευτερογωνιστάς καὶ τριταγωνιστάς τῆς ἀναπα-

ραστάσεως τοῦ Θεοῦ Δραμάτος, ἀποτελεῖ λέγω, ὡραιότατον στοιχεῖον δραματογενικόν, ἀρκεῖ νὰ γίνηται μετὰ ἐπιγνώσιν, προσοχὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἐκτέλεσιν.

Ὁ καλλίτερος τρόπος νομίζω ὅτι εἶνε ὁ ἑξῆς:

Ἐὰν λειτουργῇ καὶ Ἀρχιερεὺς τότε οἱ συλλειτουργοὶ ἱερεῖς νὰ ἔρχονται ὁ ἕνας κατόπιν τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς Ἁγίας Τράπεζης πρὸς τὸν Ἀρχιερέα ὁ ὁποῖος θὰ εἶνε εἰς τὸ δεξιὸν ἐμπρόσθιον μέρος αὐτῆς. Ἐκαστος θὰ ἀσπάζεται πρῶτον τὰ προτεθειμένα ἐπὶ τῆς Ἁγ. Τράπεζης τίμια δῶρα καὶ κατόπιν θὰ ἀσπάζεται τὰ πρὸς τοὺς ὁμους τοῦ Ἀρχιερέως μέρη τῶν ὁμοφοριῶν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ· αὐτὸ ὁμοιάζει ὥς ἐναγκαλισμὸς καὶ ἀσπασμὸς εἰς τὸν τράχηλον, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον· ἄφ' οὗ δὲ ἀσπασθῇ καὶ τὴν δεξιάν τοῦ Ἀρχιερέως εἰς ἔνδειξιν νῆκυος σεβασμοῦ, θὰ ἀσπασθῇ ὁ Ἀρχιερεὺς αὐτὸν εἰς τὸ μέτωπον, εἰς ἔνδειξιν πατρικῆς στοργῆς.

Κατόπιν προχωροῦντες οὕτω οἱ ἱερεῖς πρὸς τὴν δεξιάν πλευράν τῆς Ἁγίας Τράπεζης θὰ ὑποδέχονται ἀλλήλους μετὰ ἀσπασμὸν ὁμοιον μετὰ τὸν πρὸς τὸν Ἀρχιερέα δοθέντα εἰς τὸν δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν ὁμόν τον, καὶ τέλος θὰ ἀσπάζονται τὰς δεξιὰς ὁ εἰς τοῦ ἄλλου.

Ἄλλ' ἐν ᾧ τοῦτο παρουσιάζει δραματογενικὸν στοιχεῖον ὡραιότατον μὲν ἐξ ἀπόψεως παραστατικῆς, χριστιανικώτατον δὲ ἐξ ἀπόψεως οὐσιαστικῆς, ὅμως ἀμφοτέρως αὐτὰς τὰς σημασίας τοῦ τὰς χάνει ἐὰν ἐκτελεσθῇ ψυχρῶς, τυπικῶς, σπασμαδικῶς ἢ ἀδιαφόρως καὶ ἀτάκτως. Μεγάλῃ προσοχῇ χρειάζεται εἰς αὐτὸ διότι δὲν ἀποκλείεται, ἐκτελούμενον κακῶς, νὰ προκαλέσῃ καὶ τὰ μειδιάματα τοῦ ἐκκλησιασματος.

Τώρα ἄφ' οὗ ἐκτελεσθοῦν αὐτά, ὁ Διάκονος ἢ ὁ Ἱερεὺς παραγγέλλει: «Τὰς θύρας, τὰς θύρας» ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.*

Ἄλλ' ἄς ἐπανελάβωμεν εἰς τό: «Τὰς θύρας, τὰς θύρας» νὰ ἴδωμεν τί σημαίνει τὸ παράγγελμα αὐτὸ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν πόσον ἀντίθετον πρὸς τὴν σημασίαν τούτου εἶνε τὸ ἄνοιγμα τῆς Ὁραίας Πύλης ποὺ κάνουν μερικοὶ ἱερεῖς, διότι ἔτσι τὸ ἐκακόμαθαν.

Ἐπανελημμένως ἀνέφερα εἰς τὰ ἄρθρα αὐτὰ ὅτι ἡ πραγματικὴ Λειτουργία τῶν πιστῶν ἤρχιζεν ἀπὸ τὸ σημεῖον ποὺ ἔφευγαν ἐκ τοῦ Ναοῦ οἱ Κατηγούμενοι, διότι

* Εἰς τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγὰς (Η — ΙΙ) λέγει ὅτι ἄφ' οὗ ὁ διάκονος παρήγγελλε: «ἀσπασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ» οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι ἠσπάζοντο τὸν Ἐπίσκοπον, οἱ ἄνδρες τοὺς ἄνδρας καὶ αἱ γυναῖκες τὰς γυναῖκας. Ἐκτενέστερον περιγράφει τὰ τοῦ ἀσπασμοῦ τούτου ὁ ἐρμηνευτὴς τοῦ 19ου αἰῶνος τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου. Καὶ ὁ μὲν Κανὼν λέγει:

«Εἰθ' οὕτω τὴν εἰρήνην διδοσθαι. Καὶ μετὰ τοὺς Πρεσβυτέρους δοῦναι τῷ Ἐπισκόπῳ τὴν εἰρήνην, τότε τοὺς λαϊκοὺς τὴν εἰρήνην διδοῦναι, καὶ οὕτω τὴν ἁγίαν προσφορὰν ἐπιτελεῖσθαι...»

Ἡ δὲ ἐρμηνεία ἀναπτύσσει ὡς ἑξῆς ταῦτα: «Ἄφ' οὗ δὲ αὐταὶ (αἱ δύο εὐχαὶ) πληρωθῶν νὰ δίδεται ἡ εἰρήνη, ἥτοι νὰ γίνηται ὁ ἀσπασμὸς τῶν ἱερέων μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν λαϊκῶν, ὅστις ἀσπασμὸς προμάζεται εἰρήνῃ, διότι εἶνε σημεῖον ἀγάπης καὶ εἰρήνης.»

Ἡ δὲ ὑποσημειώσις τῆς ἐρμηνείας προσθέτει: Ἀρχαιοτάτη εἶναι ἡ συνήθεια τοῦ ἀσπασμοῦ ἐν τῇ λειτουργίᾳ. Λέγει γὰρ τὸ 57ον κεφάλ. τοῦ Β'. βιβλίου τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν: λεγέτω ὁ παρεστὼς τῷ Ἀρχιερεὶ Διάκονος: μή τις κατὰ τινος, μή τις ἐν ὑποκρίσει· καὶ πάλιν Ἀσπάζεσθων ἀλλήλους οἱ ἄνδρες, καὶ ἀλλήλας αἱ γυναῖκες, τῷ ἐν Κυρίῳ φιλήματι καὶ οἱ τοῦ Κλήρου τῶν Ἐπισκόπων, ἀλλὰ μή τις δολίως, ὥς ὁ Ἰούδας τὸν Κύριον φιλήματι παρέδωκε. Τούτῳ τὸ ἴδιον λέγει καὶ ὁ Ἰουστίνος καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς. Ὁ δὲ Γερσολύμων Κύριλλος ἐν κατηχήσει Ε' λέγει ὅτι τὸ φιλημα εἶναι σημάδι πῶς αἱ ψυχαὶ τῶν φιλοῦντων εἶνε ἡνωμέναι καὶ πῶς ἐξώρισαν ἀπὸ λόγου τῶν καθ' ἐκ μνησικαϊάν.»

* Εἰς τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσωμεν περισσοτέραν προσοχὴν. Κατὰ τὸ σημείον αὐτὸ εἰς τοὺς περισσοτέρους Ἱ. Ναοὺς μας, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰ χωρία ὅπου ἡ ἄγνοια τῆς σημασίας τῶν διαφόρων μερῶν τῆς λειτουργίας εἶνε μεγαλυτέρα, συνειθίζεται νὰ ἀνοίγῃ ἡ Ὁραία Πύλη τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης οἱ ἐφημέριοι τῶν ναῶν αὐτῶν τὴν κρατοῦν κλεισμένην. Μὲ αὐτὸ νομίζουν ὅτι ἐφαρμόζουν τὸ παράγγελμα «Τὰς θύρας, τὰς θύρας» δηλ. ἀνοίξατε τὰς θύρας τοῦ Ἱεροῦ Βήματος.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπεριφράστως λέγω, ὅτι αὐτὸ εἶνε φοβερὰ παρανόμις τῆς σημασίας τῶν τελουμένων κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν. Μαζὺ μετὰ ἄλλα κακά, ποὺ ἡ κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν ἐπικρατήσασα ἀμάθεια μᾶς ἄφησε κληρονομίαν εἰς τὰς καλλιτεχνικάς ὅσον καὶ ἱερὰς μας τελετὰς εἶνε καὶ αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα τῆς Ὁραίας Πύλης κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτήν. Δὲν εἶνε δὲ κακὸν διότι ἀνοίγει ἡ Ὁραία Πύλη, ἀλλ' εἶνε κακιστὸν διότι διὰ νὰ ἀνοίγουν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἠναγκάσθησαν νὰ νομοθετήσουν καὶ τὸ κλεισμον τῆς Ὁραίας Πύλης προηγουμένως· διότι πῶς θὰ ἄνοιγε εἰς τὸν ναὸν τὴν κρατοῦν κλεισμένην; Ἔτσι ἴσως ἂν αὐτὸ ἄρχισαν ν' ἀνοίγουν τὴν Ὁραίαν Πύλην καὶ εἰς ἄλλα σημεία ὥς λ. χ. εἰς τὸ «Σὲ ὑμνοῦμεν» δηλαδή κατὰ τὴν μετουσίαν τῶν Τιμίων Λόγων καὶ εἰς τὸ «Κοινωνικὸν» ὅτε μεταλαμβάνουν οἱ ἱερεῖς. Αὐτὸ δὲ εἶναι καὶ τὸ μεγαλύτερον κακόν, διότι, τὸσον καὶ κατὰ τὴν μετουσίαν τῶν Τιμίων Λόγων ὅσον καὶ κατὰ τὴν μετάληψιν ὑπὸ τῶν ἱερέων, εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ εἶνε ἡ θύρα τοῦ Ἁγ. Βήματος ὁλοφάνοικτη καὶ ὄχι κλειστή, ὥς θὰ ἀποδείξω ὅταν φθάσω εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν σημείων αὐτῶν.

δεν ἐπετρέπετο νὰ παρίστανται εἰς τὴν τέλει τοῦ ἱ. Μυστηρίου τῆς Θ. Κοινωνίας ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι δὲν ἦσαν ἀκόμη Χριστιανοὶ βαπτισμένοι, ἀλλ' ἐκατηχούντο διὰ νὰ γίνουν καὶ οἱ ὅποιοι πολλάκις συνέβαινε νὰ μὴ γίνωνται διόλου Χριστιανοὶ διὰ πολλοὺς λόγους.

Ἐπειτα, ποὺ ἐρευνῶν οἱ κατηχούμενοι, ἐρευνᾶν οἱ πιστοὶ τὰς προσφορὰς των, καὶ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ τὰς ἔμπαζαν εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα· καὶ αὐτό, ὡς ἀπέδειξε εἰς τὸ προηγουμένον ἄρθρον, ἀπετέλει τὴν Μ. Εἰσοδον. Κατόπιν ἡτοιμάζοντο διὰ νὰ προσφέρουν τὴν Ἁγίαν Ἀναφορὰν δηλ. νὰ τελέσουν τὸ μυστήριον· ἡ ἐτοιμασία ἦτο τὸ νύψισμα τῶν χειρῶν τῶν κληρικῶν, εὐχαὶ καὶ ὁ ἀσπασμὸς ἀγάπης καὶ εἰρήνης κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Ὅταν αὐτὸ ἐγίνετο ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνωσθῇ τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ νὰ προσφερθῇ ἡ ἀναφορά. Δηλαδή τὸ σημεῖον αὐτὸ ἦτο ἡ πραγματικὴ ἀρχὴ τῆς Θ. Λειτουργίας. Δι' αὐτὸ ἐλαμβάνετο φροντίς νὰ εἶνε παρόντες μόνον οἱ πιστοὶ· καὶ ἀπ' οὗ ἦδη εἶχον ἀναχωρήσει οἱ κατηχούμενοι, ὥφειλον οἱ θυρωροὶ (οἱ ὅποιοι ὑπῆρχον τότε) νὰ κλείσουν τὰς ἐξωτερικὰς θύρας τοῦ Ναοῦ διὰ νὰ μὴ εἰσέλθουν ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι δὲν ἐπετρέπετο νὰ παρίστανται εἰς τὸ μυστήριον.

Ἄλλ' ἀκόμη ὑποδιάκονοι ἦσαν εἰς τὰς θύρας τοῦ γυναικωνίτου καὶ ὅταν ἐδίδετο τὸ παράγγελμα «Τὰς θύρας, τὰς θύρας» εἶχον τὸ καθήκον οὗτοι νὰ κλείσουν αὐτὰς ὥστε οὔτε νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς ἢ καμμία εἰς τὸν Γυναικωνίτην, ἀλλ' οὔτε νὰ ἐξέλθῃ διὰ νὰ μὴ ταράσσεται τὸ Θεῖον Μυστήριον.

Διὰ νὰ γίνῃ αὐτό, δηλαδή διὰ νὰ κλείσουν οἱ θυρωροὶ τὰς ἐξώπορτες τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ γυναικωνίτου, ἐδίδεν ὁ Διάκονος τὸ παράγγελμα:

«Τὰς θύρας, τὰς θύρας.»

Οἱ θυρωροὶ ἔκλειον τότε τὰς ἐξώπορτες καὶ ὁ Διάκονος προχωρῶν ἔλεγεν «Ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν» δηλ. ἄς προσέξωμεν εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως καὶ ἐτοιμασθώμεν, διότι θὰ ἀρχίσῃ ἡ τέλεσις τοῦ θ. Μυστηρίου.

Ἐκ τούτων νομίζω ὅτι δὲν μένει πλεῖα ἀμφιβολία ὅτι εἶνε φοβερὰ σφαλερὸν, ἐνῷ πρόκειται διὰ τὸ κλείσιμον τῶν ἐξωτερικῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ, ἡμεῖς νὰ ἀνοίγωμεν τὴν Ὁραίαν Πύλην.

Ὡς ἐκ περισσοῦ ὅμως θὰ παραθέσω ὅσα ὁ κ. Τρεμπέλας εἰς τὸ «Αἱ τρεῖς λειτουργίαι» ὥραιότατον ἔργον του (σελ. 90) λέγει ἐπ' αὐτοῦ, ἀναγράφων ὅσα αἱ Ἀποστολικά Διατάγματα λέγουν.

—Διάκονοι ἔτεροι ἴσαντο «εἰς τὰς τῶν ἀνδρῶν θύρας καὶ οἱ ὑποδιάκονοι εἰς τὰς τῶν γυναικῶν, ὅπως μὴ ἐξέλθῃ μήτε ἀνοιχθῇ κἀν ἡ θύρα κἀν πιστὸς τις ἢ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀναφορᾶς» (Η'. 11). Γενομένης δὲ νέας προσκλήσεως ὑπὸ τοῦ Διακόνου λέγοντος: «Μὴ τις τῶν κατηχουμένων. Μὴ τις τῶν ἀκροαμένων. Μὴ τις τῶν ἀπίστων. Μὴ τις τῶν ἑτεροδόξων. Μὴ τις ἐν ὑποκρίσει. Ὁρθοὶ πρὸς Κύριον μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐστῆτες, ὡμεν προσφέρειν. (Η. 12). ἐλάμβανε χώραν νέα ἐκκαθάρισις τοῦ ἐκκλησιασματος. Ἐκ τούτων ἀντιλαμβάνεται τις τὴν ἔννοιαν τῶν μέχρι τ ο ὕ ν ὕ ν π ε ρ ι σ ω θ ε ι σ ὡ ν π α ρ α κ λ ε ὕ σ ε ω ν τοῦ Διακόνου: Τ ὁ ὡ ς θ ὅ ὕ ρ α ς, τ ὁ ὡ ς θ ὅ ὕ ρ α ς... Καὶ τοῦ Σ τ ὡ μ ε ν κ α λ ὡ ς, Σ τ ὡ μ ε ν μ ε τ ἁ φ ὅ β ο υ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΗΛΩΣΙΣ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ Ἱερεῖς, Προϊστάμενοι, Ἱεροψάλται, καὶ Διοκ. Συμβούλια τῶν Κοινοτήτων ὅπως μᾶς ἀποστέλλουν φωτογραφίαν τῆς Χοροψῆας τῶν Ἐκκλησιῶν των πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὸ ἐξώφισλλον τοῦ «Ὁρθοδόξου Παρατηρητοῦ».

Ο ΚΗΡΟΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΜΑΣ

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ λατρεία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεὸν διακρίνεται εἰς δύο εἶδη: Εἶνε λατρεία ἐσωτερικὴ καὶ λατρεία ἐξωτερικὴ, ὅπως θὰ δείξῃ ὁ περαιτέρω λόγος. Καὶ ἡ μὲν ἐσωτερικὴ εἶνε ἀφανὴς καὶ ἄγνωστος, ἡ δὲ ἐξωτερικὴ εἶνε πασιφανὴς καὶ γνωστὴ, καὶ δίδει πολλάκις πιστὴν εἰκόνα τῆς ἐσωτερικῆς, διότι ὁ ἐξωτερικὸς βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πιστὴ εἰκὼν τῶν αἰσθημάτων του.

Αἱ κινήσεις τοῦ ἀνθρώπου τοῦ λατρεύοντος τὸν Θεὸν μαρτυροῦν πολλάκις τὸν βαθμὸν καὶ τὸ εἶδος τοῦ θρησκευτικοῦ του ζήλου. Αἱ προσφοραὶ τὰς ὁποίας κάμνει πρὸς τὸν Θεόν, δεικνύουν τὸ εἶδος τῆς ἀγάπης καὶ τὴν αὐταπάρνησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Βεβαίως ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ἀνάγκην προσφορῶν καὶ θυσιῶν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει διὰ τῶν προσφορῶν του αὐτῶν νὰ ἐξωτερικεύῃ τὰ ἐνδόμυχα αἰσθήματα τῆς ἀγάπης του πρὸς Αὐτόν.

Κατὰ ταῦτα, τὸ εἶδος τῶν προσφορῶν καὶ τῶν θυσιῶν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεὸν ἐμφαίνει τὸ εἶδος τῆς εὐσεβείας τοῦ ἀνθρώπου, ὑποδηλοῦν τὴν βαρύτητα τῆς ἀγάπης αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Ἐξ ἄλλου δεικνύουν καὶ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐσωτερικὴν κατὰστασιν τοῦ ἀνθρώπου. Διότι πάντοτε αἱ διαθέσεις τοῦ ἀνθρώπου ἐκδηλοῦνται ἐξωτερικῶς· καὶ ἐκδηλοῦνται διὰ σχημάτων καὶ κινήσεων.

Βεβαίως εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ λατρεία τοῦ χριστιανοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶνε πλέον θυσίαι ἀνθρώπων, δὲν εἶνε αἵματα ταύρων καὶ μόσχων· ἀλλ' εἶνε συντριβὴ καρδίας, εἶνε μετάνοια, εἶνε ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν. Διότι «πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» ὅπως ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν.

Ἄλλ, εἶνε ἐξ ἴσου ἀληθὲς ὅτι καθεὶ εἰδους λατρεία συν-οδεύεται καὶ δι' ἐξωτερικῶν σημείων ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν πνευματικότητα τῆς λατρείας. Τοῦ κανόνος τούτου δὲν εἶνε ἀπηλλαγμένη καὶ ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία ἡ ὁποία, οὐσα ἀναπαράστασις τοῦ Μεγάλου Δράματος τοῦ Γολγοθᾶ, διετήρησε καὶ διατηρεῖ παρεμφερεῖ σημεῖα ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως.

Τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας ἐν δείγμα ἀσφαλῶς εἶνε καὶ τὸ ἀναμικτὸν εἶδος εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἀκολουθίας. Τὰ φῶτα αὐτὰ ἀνάπτονται ἀνέκαθεν δι' εἰδους κανδηλῶν καὶ κηρίων, ὅπως γνωρίζομεν. Ὅσακις δὲ ἐγίνετο — καὶ ἐγίνετο ἀνέκαθεν — χρῆσις κηρίων εἰς τὰς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας, εἴτε ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων εἴτε ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν, τὰ κηρία ἐκεῖνα ἦσαν κηρὸς τῆς μελίσεως, ἄλλοτε μὲν εἰς χρώμα φυσικόν, δηλαδή ὑποκίτρινον, ἄλλοτε δὲ εἰς χρώμα λευκόν, δοθέν εἰς αὐτὸν ἐπιπροσθέτως διὰ τῆς τέχνης. Πάντως ἦτο ἄγνός κηρὸς μελίσεως ὡς ἀναφέρεται ἐκ μέρους πολλῶν ἐριμηνευτῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἀλλὰ σήμερον; Ἀτυχῶς ἡ νεωτέρα χημικὴ ἐπιστήμη ἔκαμε θαύματα καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἀντικατέστησε καὶ τὸν κηρὸν τῆς μελίσεως διὰ τεχνικοῦ κηροῦ ὅπως ἀντικατέστησε καὶ τὸ ἄγνον ἔλαιον τῶν κανδηλῶν μὲ ἔλαιον ἀμφιβόλου προελεύσεως καὶ τὸ ἀρωματώδες θημιάμα μὲ ἄλλο θημιάμα τὸ ὁποῖον μόνον τὸ ὄνομα τοῦ θημιάματος φέρεται. Ἀπεμμήθη, μὲ ἄλλας λέξεις, πιστῶς τὰς μελισσίου κηρίου λαμπάδας ὑπὸ ὅλα τὰ χρώματα. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐβράδυνον νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὰς καὶ εἰς τὰς κοινὰς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς. Καὶ ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον χρῆσις τῶν ἐγενικεύθη ὅπως βλέπομεν σήμερον.

Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως εἶνε ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου

ὁ ἄνθρωπος καταισχύνει τὰς εἰς τὸν Θεὸν προσφορὰς του, καθιστὰ τὸν ἑαυτὸν του φειδωλὸν ὁπαδὸν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐμφανίζεται γλίσχρος εἰς τὴν θυσίαν του, καὶ δεικνύει καρδιαν μικράν. Ἐνδέχεται πολλοὶ τῶν Χριστιανῶν νὰ μὴ ἐμβαθύνουν τόσο πολὺ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἀλλὰ πάντως οὕτως ἔχει τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον, ἄλλως τε, δὲν εἶνε δύσκολον νὰ ἀντιληφθῶμεν ἂν θελήσωμεν νὰ προσέξωμεν ὀλίγον.

Αἱ διάφοροι ὕλαι τῶν νεωτέρων ἐφευρέσεων ἀπὸ τὰς ὁποίας κατασκευάζονται τὰ κηρία τὰ προσφερόμενα διὰ τὰς ἱερὰς Λειτουργίας καὶ τὰς λοιπὰς Ἀκολουθίας, παρουσιάζονται, κατὰ τὴν πείραν μας, τόσο πτωχαὶ ὥστε ὁ ἐξ αὐτῶν ἀνερχόμενος καπνὸς καὶ ἡ ἀνθρακώδης κνίσσα σοβαρῶς καταστρέφει τὰ ἄλλως πολυτίμητα ἱερὰ Σκευή καὶ τὴν λεπτὴν πολλάκις διακοσμητικὴν τῶν Ἱερῶν Ναῶν. Πρὸς δὲ τοῦτους στενοχωρεῖ εἰς βαθμὴν πολλὰς ἀπίστευτον τοὺς ἐκκλησιαζομένους καὶ διεγείρει εἰς αὐτοὺς τοῦτ' αὐτὸ ἀγωνίαν διότι εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναπνέουν τὰς ἀνθρακώδεις ἀναθυμιάσεις.

Τὸ πρᾶγμα αὐτό, ἡ ἀντικατάστασις δηλαδὴ τοῦ ἀγνοῦ κηροῦ τῆς μελίσης, τοῦ πάντοτε εὐωδιάζοντος, διὰ τῶν δυσωδῶν ὕλων τῆς «παραφίνας καὶ τοῦ σπαρμασέτου», ἔχει μεγάλην σημασίαν ὅπως θὰ ἴδωμεν ἁμέσως περαιτέρω καὶ θὰ πεισθῶμεν ἀναμφιβόλως ὅποιαν βλάβην κáμνουν εἰς ἑαυτοὺς οἱ Χριστιανοὶ χρησιμοποιοῦντες εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν Ἱ. Ναῶν κηρία προελεύσεως ἀμφιβόλου.

Ἔνας σοφὸς εἶπε:—«*Η μίμησις οἰκεῖ ὡς ἡ σίς ἐστι*» καὶ αὐτὸ ἐνθυμούμεθα πολλάκις ὅταν βλέπωμεν τοὺς ἐκκλησιαζομένους νὰ χρησιμοποιοῦν εἰς τὰς λατρείας τὸν δῆθεν κηρόν, τὸν διὰ τῆς τέχνης κατασκευαζόμενον κηρόν ἀντὶ τοῦ ὅμοιου ἀγνοῦ καὶ εὐωδιάζοντος κηροῦ. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως δὲν θὰ ἐδέχτο τοιαύτας τεχνικὰς καὶ ψευδοπλάστους ἀπομιμήσεις, ἂν δὲν εἶχεν ὑποστῇ παρομοίαν ἀλλαγὴν καὶ εἰς τὰ αἰσθήματά του. Ἐὰν μὲ ἄλλας λέξεις δὲν ἐξοικειοῦτο πρὸς τὸ περιβάλλον δὲν θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀγνοῦ κηρίου καὶ τοῦ ἀγνοῦ ἐξ ἐλαίας ἐλαίου δι' ἄλλων ὕλων.

Ὁφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἔχει ἀποκαρυνθῇ ἀπὸ τὸν ἀγνὸν θρησκευτικὸν ζῆλον καὶ ἀπὸ τὴν ἐλικρινῆ εὐσέβειαν πὺ ἐξακατήριζον τοὺς προγόνους του. Ἐχουν ἀπαμβλυνθῇ τὰ αἰσθήματά του. Κατὰ ταῦτα δὲν στενοχωρεῖται διὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἡμέραν εἰσαγωγὴν κιβδήλων οὐσιῶν καὶ χημικῶν ἀπομιμήσεων εἰς τὰ μέσα τῆς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας του. Οὔτε κáν λαμβάνῃ τοῦτο ὑπ' ὄψιν, οἱ δὲ ἀγαπῆτοὶ Ἐπίτροποι τῶν Ἱερῶν Ναῶν δὲν ἔχουν μελετήσει τὰ πράγματα οὔτε ἔχουν ἐμβαθύνει εἰς τὸ γεγονός ὅτι γίνονται συνυπεύθυνοι διὰ τὴν προσγενομένην βλάβην.

Βεβαίως, μὲ τὴν τεχνητὴν ἐφεύρεσιν ἠλαττώθη ἡ δαπάνη τῆς ἐκ κηροῦ προσφορᾶς πρὸς τὸν Θεόν. Πῶς ὅμως πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ τὸ οἰκονομικὸν αὐτό, ἀσήμαντον ἄλλως τε, κέρδος; Δὲν θέλω νὰ εἶπω ὅτι τοῦτο σημαίνει ἐλάττωσιν τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν. Ὁχι. Ἀλλὰ, πάντως, σημαίνει ἀρκετὴν ἐλάττωσιν τῆς καθαρᾶς εὐσεβείας, τὴν ὅποιαν παρελάβομεν παρὰ τῶν πατέρων μας.

Διότι ὅταν ἀπαθῶς δεχόμεθα τὰς ἀναδιδόμενας πνιγερὰς ἀναθυμιάσεις τοῦ κηρίου ἢ τοῦ ἐλαίου, ἢ τοῦ θυμιάματος δὲν κάμνομεν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ δεικνύωμεν ὅτι δὲν δίδομεν καὶ τόσην μεγάλην σημασίαν εἰς τὸν τόπον ὅπου στεκεόμεθα καὶ εἰς τὸ μέγα ἔργον τὸ ὁποῖον τελείται. Ἐξοικειούμεθα δηλαδὴ ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸς τὸ ἄτοπον τὸ ὁποῖον καὶ δὲν μᾶς κάμνει τώρα ἐντύπωσιν.

Μὲ ἄλλας λέξεις ἄτοπα βλέποντες, ἄτοπα αἰσθανόμενοι καὶ ἄτοπα τρέφοντες εἰς τὰς καρδίας μας, δὲν προσβαλλόμεθα εὐκολα—εὐκόλα ἀπὸ τὰ ἄτοπα διότι ἡρχίσαμεν σιγά-σιγά νὰ συνδεώμεθα μὲ αὐτά, ἐφ' ὅσον «ἡ μίμησις οἰκεῖ ὡς ἡ σίς ἐστι», ἐφ' ὅσον ἐξοικειώνεται κανεὶς μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ ἀπομιμηθῇ. Ἡ σκέψις μας αὕτη ἐνδέχεται νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς μας ἀναγνώστας ὀλίγον παράξενος ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀλλ' εἶνε πολὺ ἀληθὴς, στηριζομένη ἐπὶ πείρας ἀρκούν ἐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐὰν ἡ συνείδησίς μας ἡσθάνετο τὸ ἄτοπον, ἀσφαλῶς θὰ διεμαρτύρετο προκειμένου μάλιστα περὶ τῶν τρόπων τῆς Θείας Λατρείας. Θὰ διεμαρτύρετο διότι ἡ μικρὰ θυσία τοῦ κηροῦ τὸν ὁποῖον προσφέρομεν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς Ἀγίους Του προσφέρεται ἀτόπως, ὥσάν νὰ ἐπρόκειτο νὰ ἐξαπατήσωμεν αὐτοὺς. Ἐὰν ἐνεπνεόμεθα ἀπὸ ἀγνὰς ιδέας εὐσεβείας θὰ διεμαρτύρομεθα ἀσφαλῶς κατὰ τῆς χρήσεως κιβδήλων καὶ χημικῶν ὕλων αἱ ὁποῖαι βεβαίως δὲν πρέπει νὰ ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου καὶ τὸ εἶδος τῆς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας.

Εἶνε πολὺ χαρακτηριστικὴ καὶ πολὺ διδακτικὴ μία εἰκὼν ἐκ τῆς Ἀρχαίας Μυθολογίας τῶν προγόνων μας, καὶ εἶνε ἐπικαιρὸν νὰ τὴν μεταφέρωμεν ἐνταῦθα, διότι ἔχει μεγάλην σχέσιν μὲ τὴν προκειμένην μελέτην μας:—Μίνως, ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ὑπεσχέθη κάποτε νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Ποσειδῶνα ὡς θυσίαν ὅ,τι ἐκ τῆς θαλάσσης θὰ ἀνεφαίνετο κατὰ τὴν στιγμὴν πὺ ἔκαμνε τὸ τάξιμον. Ἐνας ὥραϊος ταῦρος ἀνέδν ἀπὸ τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην. Ὁ Μίνως, ἰδὼν τοῦ ταύρου τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν παραστατικότητα, τὸν μὲν ταῦρον ἐκείνον ἔστειλεν εἰς τοὺς σταυλούς του ἄλλον δὲ ἀντ' ἐκεῖνον, ἰσχυρότερον ταῦρον, ἐθυσίασεν εἰς τὸν Ποσειδῶνα. Ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν ὀργισθεὶς ἔκαμε τὸν ταῦρον ἄγριον καὶ ἄχρηστον. Ὅ,τι ἔκαμεν ἅπασι ὁ Μίνως κάμνουν σήμερον οἱ ἄνθρωποι πολλάκις.

Ἀσφαλῶς ὅμως δὲν ἀρμόζει εἰς τὸν Χριστιανὸν νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν ὀλίγον κηρόν, ὀλίγον ἔλαιον, ὀλίγον θυμίαμα καὶ ἐκεῖνα κιβδήλα, χάριν κακῶς ἐννοιμένης ἐλαχίστης καὶ ἀσημάντου οἰκονομίας. Εἶνε προτιμότερον νὰ προσφέρῃ κανεὶς ὀλιγώτερα πράγματα, ἀλλὰ καθάρα καὶ ἁδολα, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν ἐπικρατοῦντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας, παρὰ νὰ προσφέρῃ ὕλκα κατωτέρας προελεύσεως καὶ κιβδήλα. Αὐτὸ ἄλλως τε ἀπαιτεῖ καὶ ἡ στοιχειώδης δικαιοσύνη καὶ ὁ κοινὸς νοῦς. Ὁλιγώτερα εἰς ποσότητα, ἀλλὰ ἀγνὰ εἰς ποιότητα.

Γ. Π.

Εἰς τὸ περικάλυμμα τοῦ Περιδικοῦ, πλησίον τῆς διευθύνσεώς σας, εἶνε σημειωμένη ἡ ἡμερομηνία καθ' ἣν λήγει ἡ συνδρομὴ σας. Θερμῶς παρακαλεῖσθε ὅπως φροντίσητε νὰ ἀνανεώσητε τὴν συνδρομὴν σας, προτοῦ αὕτη λήξη, διότι μετὰ τὴν πάροδον τῆς χρονολογίας αὐτῆς ἡ ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ διακόπτεται αὐτομάτως καὶ ἀνεξαίρετως δι' ὅλους, ὑπὸ τοῦ Τμήματος τῆς Διεκπεραιώσεως.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

ΑΡΘΡΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΑΙ ΚΑΤΑ διαφόρους καιρούς και εις διαφόρους συγκεντρώσεις γινόμεναι ἐμφανίσεις τῶν ὁμογενῶν νέων και νεανίδων μας εἶνε πραγματικῶς πολῦτιμοι ἐπιδείξεις τοῦ καλλιτεχνικοῦ θησαυροῦ τῶν μερῶν μας. Εἶνε ὄντως μοναδικὸν γεγονός πού ἔχει τὴν ἀξίαν του, σὺν τοῖς ἄλλοις, και ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐπιδείξεως τοῦ ἀνεκτιμήτου καλλιτεχνικοῦ θησαυροῦ τοῦ λαοῦ μας εἰς ὕμνωδιαι, εἰς ἐνδυμασίας, εἰς μουσικὴν, εἰς κινήσεις. Ὁ τοπικὸς θησαυρὸς μας εἶνε ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀνυπέρβλητος. Ὁνειρώδες τὸ θέαμα τῶν ὁμογενῶν νεανίδων μετὰ τὰς ἀθανάτους στολάς, τὰς ὁποίας συμπληρῶνουν τὰ χρυσοκεντημένα καλύμματα τῶν κεφαλῶν των. Ὁ πλοῦτος τῶν ἐνδυμασιῶν των μετὰ τὰ ἀναρίθμητα φλωριά των, οἱ ἀπαράμιλλοι συνδυασμοὶ τῶν χρωμάτων μετὰ τὰ λεπτότατα κεντήματα, δεικνύουν τὸν μέγαν τοπικὸν θησαυρὸν ὁ ὁποῖος ὑπενθυμίζει ἱστορίαν ὁλόκληρον. Ὁ μολογουμένως εἶνε πολὺ χαρακτηριστικὴ, ἀλλὰ και πολὺ διδακτικὴ ἡ ἐμφάνισις τῶν νεανίδων μας εἰς διαφόρους κοινοτικὰς συγκεντρώσεις μετὰ τὰς τοπικάς των ἡ νησιωτικάς των ἐνδυμασίας, τὰς ὁποίας θαυμάζουν ὅλοι ὅσοι ἔχουν ἀνεπτυγμένον τὸ καλλιτεχνικὸν των αἴσθημα.

ΜΙΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΙΣ

Η ΞΙΑ μιὰς ὥραιας και θαυμασίας εἰκόνας ἀσφαλῶς μειώνεται ἐὰν δὲν εὐρίσκεται μέσα εἰς τὸ ἀνάλογον πλαίσιον τῆς. Αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἔχουν πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅλοι οἱ κοινοτικοὶ παράγοντες, οἱ ἐκκλησιαστικοὶ και σχολικοὶ Ἐπίτροποι και, γενικῶς, ὅλα τὰ ἄτομα και οἱ λαοί, ἐὰν θέλουν νὰ προοδεύουν. Εἰς τὰ κοινοτικά ὡς και ἐκκλησιαστικά, πρὸ παντός, ἰδρύματα δὲν πρέπει νὰ σχηματίζεται ἡ ἐντύπωσις εἰκόνων ὡραίων εἰς πλαίσια ἀσυμβίβαστα πολλάκις μετὰ τὸν προορισμὸν και τὴν κατεύθυνσιν των. Εἰς τὴν ὅλην ἐμφάνισιν των θὰ ἔπρεπε νὰ παρατηρηται μία σειρά ἀνάλογος πρὸς τὸν ὑψιστὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μας, ἡ Ὁποία δὲν εἶνε θεσμὸς πρόσκαιρος και κοσμικὸς ἀλλὰ Θεὸς και Ἱερός. Ἡ ἀπόκλισις ἀπὸ τῆς σκέψεως αὐτῆς θὰ ὀδηγήσῃ ὀρισμένως εἰς ἀποτελέσματα λυπηρὰ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἔχουμεν δὲ πολλὰ πρόχειρα παραδείγματα μέχρι τοῦ ποίου βαθμοῦ ἐστενοχώρησε τὴν Διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν μας και μέχρι ποίου σημείου ἔφθασεν ἡ ἀπὸ τοῦ κανόνος τούτου ἀπομάκρυνσις. Προκειμένου ὅθεν περὶ ζητημάτων θείων και ἱερῶν ἐπιθυμοῦμεν μίαν ἀκόμη φορὰν νὰ ἀναγράφωμεν και ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅλοι ἴσως θὰ γνωρίζουν τὸ: «πάντα εὐσχημώνως και κατὰ τάξιν γενέσθω».

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΟΣ

ΕΚ ΤΗΣ δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ PIETRO CORSI ἐκδοθέντος ἔργου «ἡ Προστασία τῆς Μητρότητος και τῆς Νηπιακῆς Ἠλικίας» πληροφορούμεθα λεπτομερῶς περὶ τῆς ἐντατικῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία γίνε-ται, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐν Ἱταλίᾳ ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ἀναπτύξεως τῆς ιδέας ὅτι ἡ οἰκογένεια ὡς ἕνα τῶν πρώτων τῆς σπουδαίων σκοπῶν ἔχει και ὀφείλει νὰ ἔχη και τὴν διαιώνισιν τῆς ζωῆς. Ἐνῶ εἰς τὰ γύρω κράτη ἐμειώθη τελευταῖως τὸ αἶσθημα τῆς μητρότητος εἰς τὰς γυναῖκας και τοῦ τῆς πατρότητος εἰς τοὺς ἄνδρας, και, συνεπῶς, ἐμειώθη, θεβαίως, και ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος τῆς προστασίας τῆς νηπιακῆς ἡλικίας, εἰς τὴν χώραν τῶν Ρωμαίων μία μεγάλη ἐνέργεια και προπαγάνδα καταβάλλεται ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἀναμφισβητήτως. Τὸ διεξοδικὸν τοῦτο θίβλιν σημειώνει ὅτι 1,658,432 πρόσωπα ἐβοηθήθησαν ἡθικῶς και διεφωτίσθησαν καταλλήλως κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ αἰσθήματος τῆς μητρότητος ὀχι μόνον εἶνε σύμφωνος πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἀλλὰ δύναται νὰ συμβάλλῃ και εἰς τὸν δεσμὸν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας και νὰ καθιστᾷ τὸν οἶκον εὐτυχισμένον. Τὸ βλέπομεν αὐτὸ εἰς πολλὰς σημερινὰς περιπτώσεις και δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης, ἐφ' ὅσον μάλιστα και ἄλλοτε, διὰ μακρῶν, ἐν ἰδιαιτέρᾳ μελέτῃ, ἐβίξαμεν τὸ θέμα αὐτό.

ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ

ΑΝΑΜΦΙΒΟΛΩΣ εἶνε πολλὰ τὰ καλὰ τῆς ὀρειβασίας ὅπως γενικῶς ἀνομολογεῖται τελευταῖως. Ἡ ἀνάβασις πρὸς τὰ ὕψηλα και ὥραϊα θουνὰ εἶνε μία προσπάθεια ἀπολαύσεως τῶν ψυχικῶν και φυσικῶν πλεονεκτημάτων πού παρέχει εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ὁλόχαρος φύσις. Αἱ ὕψηλα και ἀπόκρημοι κορυφαὶ μετὰ τὸν εὐρύτατον και ἀναπεπταμένον ὀρίζοντα, μετὰ τὸν ἀμόλυντον και ὑγιεινὸν ἀέρα, δίδουν εἰς τὸν καταπεπονημένον ὁδοιπόρον τῆς ζωῆς νέας πάντοτε κατευθύνσεις και νέας πάντοτε πολυτίμους εὐκαιρίας. Ἡ ἀναρρίχσις εἰς τὰ θουνὰ τόσον ἐνώρις κατὰ τὸ θέρος ὅσον και κατὰ τὸν χειμῶνα ἀκόμη, εἶνε ἐξαιρετικῶς ἀποδοτικὴ και εὐχάριστος. Ἀπὸ τὴν γραφικὴν κορυφὴν ἐνὸς ἐλκυστικοῦ θουνοῦ, ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ συγκινηθῇ πρὸ μιᾶς ἐξαισίας ἀνατολῆς ἢ πρὸ μιᾶς μαγικῆς δύσεως τοῦ ἡλίου και νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ μεγαλεῖον και τὴν δόξαν τοῦ Μεγάλου Θεοῦ μας, ὁ Ὁποῖος ἐστόλισε τὴν πλάσιν μετὰ τὰ ὥραιότερα τῶν κοσμημάτων Του χάριν τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον και κατέστησε «βασίλειά τῆς κτίσεως». Εἶνε εὐτύχημα ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐδόθη, τόσον ἐν Εὐρώπῃ ὅσον και ἐνταῦθα, μεγάλη ὥθησις διὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ θουνὸν και τὸ ὑπαιθρον. Νέοι ἄλκιμοι και ἄνδρες προηγμένοι εἰς ἡλικίαν τρέχουν σήμερον πρὸς τὰ ὕψωματα και τοὺς λόφους, ἰδιαίτερα δὲ ὀργανώσεις ἐγένοντο τελευταῖως διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ιδέας αὐτῆς. Ἡ ἀγνὴ ὀρειβατικὴ ἀγάπη πρὸς τὸ θουνόν, ἀσφαλῶς εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐγενεστέρους σκοποὺς και ἐν ἀπὸ τὰ εὐγενέστερα πειράματα και εἶνε πολὺ ἐξυπηρετικὴ τοῦ ἀνθρώπου τῆς σημερινῆς κοινωνίας τοῦ θορύβου και τῶν μεγαλοπόλεων.

Η ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΜΑΣ

ΕΝ ΕΤΟΣ ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὁ εισηγητὴς φοιτητὴς κ. Ι. Χόνδρος, μετὰ τὸν κ. Μιχαηλίδην, προσεκάλεσε τὸν συμφοιτητὴν του κ. Ἐμμανουὴλ Βουγιούκην καὶ εἶπεν εἰς τὸ ἀκροατήριον:

Ὁ Κοσ' Ἐμμανουὴλ Βουγιούκας θὰ μᾶς ἀναπτύξῃ τὸ θέμα καθαρῶς θεολογικὸν καὶ μάλιστα ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα, δηλαδὴ τὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σεβαστοὶ μου ἀκροαταί,

Μὲ τὴν μικρὰν αὐτὴν ὁμιλίαν μου ἔχω σκοπὸν νὰ πραγματευθῶ μερικὰ σημεῖα τοῦ μεγίστου θαύματος, τοῦ γεγονότος δηλ. τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Συνάμα δὲ θὰ προσπαθῶ νὰ δείξω μερικὰς μεταβολὰς ποὺ ἐπῆλθον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὡς ἀποτέλεσμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἀλήθεια μεγάλη εἶναι ὅτι ὁ σταυρωθεὶς Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν σωματικῶς. Εἰς τὸν Θωμᾶν ὅστις δὲν ἐπίστευεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη, παρήγγειλεν ὁ ἀναστάς Ἰησοῦς νὰ θάλῃ τὸν δάκτυλόν του εἰς τὰ τραυματισμένα ἀπὸ τὰ καρφία χέρια του καὶ εἰς τὴν λογχισμένην πλευράν του.

Τὸ θεῖον αὐτὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ εἶνε ἱκανοποιήσις διὰ τὸν χριστιανόν. Ὅσον καὶ ἂν φαίνεται εἰς τὸν πιστὸν ὅτι ἡ ψυχὴ του εἶνε ἀθάνατος, αἰσθάνεται ὅτι εἶνε σὰν νὰ ἀπομένῃ μετὰ θάνατον διὰ τὴν αἰωνιότητα μισὸς ἄνθρωπος ἐάν τὸ σῶμά του διαλύεται καὶ χάνεται διὰ παντός. Ἡ ἀνάστασις καὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἡ ἀνάστασις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος τοῦ Χριστοῦ, δίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν γλυκύτητα τῆς θεατικότητος ὅτι μένει ἀθάνατος ὁλόκληρος ἢ ὑπαρξίς του.

Σήμερον ὑπάρχουν ἀκόμη, ὅπως καὶ πάντοτε, ὕλισται, σαρκικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν πιστεύουν ὅτι ἔχομεν ἀθάνατον ὑπαρξιν, ὅτι θὰ ἔχωμεν συνέχειαν τοῦ παρόντος θίου, καὶ ζητοῦν ἀποδείξεις. Ἀλλὰ εἶνε δύσκολον, σχεδὸν ἀδύνατον, νὰ δώσῃ ἀποδείξεις κανεὶς διὰ ὑπερφυσικὰ γεγονότα καὶ μάλιστα διὰ πραγματικότητος ποὺ ἀνήκουν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν.

Ἐὰν κανεὶς μὲ ἐρωτοῦσε διατὶ πιστεύω εἰς τὴν Ἀνάστασιν τῶν σωμάτων θὰ ἀνέφερον εἰς αὐτὸν τὰς μαρτυρίας τῆς Κ. Διαθήκης διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐάν δὲν ἱκανοποιεῖτο μὲ αὐτάς θὰ τοῦ ἐλέγα ὅτι δὲν γνωρίζω τί ἄλλο νὰ κάνω. Μήπως κανεὶς λέγων ὅτι δὲν πιστεῖ εἶναι εὐκολώτερον νὰ ἀποδείξῃ μὲ πρακτικὰ καὶ ἀναμφισβήτητα ἐπιχειρήματα τοὺς λόγους τῆς ἀπιστίας του; Ἡ ἀπιστία πρὸς τὴν ἀνάστασιν τοῦ σώματος δημιουργεῖ περισσότερα προβλήματα παρ' ὅσα νομίζει κανεὶς, καὶ παρ' ὅσα προβάλλονται διὰ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ σώματος.

Μολοντοῦτο ὅμως θὰ ἀναφέρω ἐδῶ ἕνα-δυὸ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα εἶνε πολὺ ἰσχυρὰ διὰ κάθε καλῆς πίστεως συζητητὴν.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ὁσάκις ἐπῆλθε κάποια μεταβολὴ δρόμου τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀτόμων, ἐνεφανίζετο εἰς τὴν μέσσην μιὰ μεγάλη αἰτία ἡ ὁποία ἐπέφερε τὴν μεταβολὴν αὐτήν. Τὴν μεγίστην δὲ μεταβολὴν τὴν βλέπομεν ἀπὸ τὴν ἐξῆς αἰτίαν:

Τὴν 19ην Αὐγούστου τοῦ ἔτους 14 μ. Χ. εἰς τὴν Ρώμην ἀπέβησεν ὁ Καῖσαρ Αὐγουστος, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο ἡ πλεὶς μεγάλη φυσιογνωμία τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους καὶ τοῦ τότε κόσμου. Ἀλλὰ ποῖος ἤμπορουσε νὰ προμαντεύσῃ ὅτι ὁ θάνατος τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός καὶ Ρωμαίου αὐτοκράτορος θὰ ἐχρονολογεῖτο ὄχι ὡς 753 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, ὅπως ἐγένετο πρότερον, ἀλλὰ ὡς 14 μ. Χ.; Ἡ μεταβολὴ αὐτὴ τῆς χρονολογίας εἶχε μεγάλην αἰτίαν, τὴν ἐξῆς:

Μία ἀπλὴ κατὰ τὸ φαινόμενον φυσιογνωμία, ἀπὸ ἀπλὴν, ταπεινὴν καὶ ἄσημον οἰκογένειαν, ἕνας τὸν ὁποῖον ἄλλοι μὲν τὸν ἀπεκάλουν ραβδί, διδάσκαλον, καὶ ἄλλοι τὸν ἐφαντάζοντο ὡς ἐπικίνδυνον ὄνειροπτόλον, παρουσιάσθη εἰς τὴν Παλαιστίνην ὡς ἀναμορφωτὴς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὄνομάζετο Ἰησοῦς. Διὰ τὸ ἔργον τοῦ δὲ αὐτοῦ κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐσταυρώθη μετὰ κακούργων ὡς κακούργος. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ὁ σταυρωθεὶς μεταβάλλει τὸν δρόμον τῆς σκέψεως τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι μόνον τῶν συμπατριωτῶν του, ἀλλ' ὅλου τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου καὶ τῆς διανοουμένης Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἡ ἄφθαστος προσωπικότης του μεταβάλλει τὴν χρονολογίαν τῆς κοσμοκρατορίας Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτοκράτορας καὶ ἰσχυροὺς τῆς γῆς νὰ χρονολογοῦν τὴν ἱστορίαν τῶν μεγάλων ἀνθρωπίνων πράξεων ἀπὸ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη αὐτὸς ὁ ἄσημος χωρικός τῆς Γαλιλαίας, ὁ ἴδιος αὐτὸς ὁ σταυρωθεὶς Ἰησοῦς. Εἶναι τυχαῖα γεγονότα αἱ μεταβολαὶ αὐταί; Εἰς τὰ τόσον ἐκπληκτικὰ αὐτὰ γεγονότα ἀσφαλῶς ὑπάρχει κάποια θαυματουργὸς αἰτία. Καὶ ἡ αἰτία αὕτη, πιστεύομεν, ὅπως καὶ ὁλος ὁ χριστιανικὸς κόσμος, ὅτι εἶναι ἡ Ἀνάστασις τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀποθανόντος Ἰησοῦ.

Ὅποιος μελετᾷ τὴν ἱστορίαν δὲν δύναται νὰ παραβλέψῃ αὐτὸ τὸ γεγονός, τὸ σπουδαιότερον τῶν γεγονότων, ἀλλὰ καὶ ἄλλα ὡς τὸ ἐξῆς.

Μᾶς ἐκπλήττει ἡ ὠραιότης καὶ ἡ δόξα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὅπως καὶ ἡ δύναμις τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ἀκούομεν καὶ θαυμάζομεν τὸν Σωκράτην. Καθήμενοι ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων θέσεων τῶν ἀρχαίων θεάτρων βλέπομεν καὶ θαυμάζομεν τὰ λαμπρὰ ἔργα τοῦ Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου. Εἰς τὴν Ρώμην ἀκούομεν τοὺς ἐνδόξους Ρωμαίους ποιητάς, τὸν Βιργίλιον καὶ Ὀράτιον. Περνοῦν τὰ χρόνια καὶ φθάνομεν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Μεσαίωνος. Προσπαθοῦμεν νὰ εὕρωμεν τὴν πηγὴν τῆς ἰδρύσεως τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ἀρχίζομεν καὶ φιλοσοφοῦμεν εἰς τὴν τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου μεταστροφὴν εἰς Χριστόν. Ἐχο-

μεν πλέον νὰ κάμωμεν μὲ γεγονότα τὰ ὁποῖα χρονολογούνται ὡς πρὸ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χριστόν.

Ἐμβάθυνομεν εἰς τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Παρουσιάσθη ὡς διδάσκαλος, ὡς προφήτης ἐμπνευσμένος. Ὁ λαὸς τὸν ἠκολούθησεν, ἀλλ' ὕστερα αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ λαὸς τὸν ἐγκατέλειπε, τὸν ἐθασάνισε καὶ τὸν ἐσταύρωσε. Εἶχεν ἀποκτήσει μερικὸς μαθητὰς ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὸν ἐγκατέλειψαν. Μόνον μερικαὶ γυναῖκες ἔμειναν πισταὶ εἰς Αὐτόν. Αὐταὶ εἶναι αἱ κύριαι γραμμαὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

Τὸ λογικόν μας μᾶς ἐπιβάλλει νὰ πιστεῦσωμεν ὅτι ἔαν ὁ Ἰησοῦς ἔμενεν εἰς τὸν τάφον, τὰ λόγια Του, καὶ τὸ ἔργον Του θὰ ἐτελείωνον μαζὺ μὲ τὸν θάνατόν Του.

Ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσαν αὐτά.

Ἐκεῖ εἰς τοὺς λόφους τῆς Γαλιλαίας τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ, ἤρχισε νὰ ροδίξῃ μία χαραυγὴ ἡ ὁποία ὀλίγον κατ' ὀλίγον διασκορπίζει τὸ σκοτάδι τὸ ὁποῖον ἐσκέπαζε τὸν ἀρχαῖον κόσμον. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἔφερε τὴν μεταβολὴν αὐτὴν. Μόνον ἔτσι ἡμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ὑπαρξὶς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἀνύψωσε τὴν ἐλπίδα τῶν ὁπαδῶν Του. Ὅταν ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν, οἱ ἀποκαρδιωμένοι μαθηταὶ Του, ἐκφράζοντες τὴν ἀπογοήτευσίν των, εἶπον . . . «Ἡμεῖς ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ μέλων νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραήλ.»

Μὰ ὅταν ἔμαθαν ὅτι ἀνέστη ὁ Κύριος καὶ ὅταν ἐνεφανίσθη ἐμπροσθέν των, ἡ μετατροπὴ ἦτο σχεδὸν ἀπίστευτος. Ὅταν τὸν ἠκολούθουν ζῶντα εἶχαν κάποιαν ἐλπίδα, ἡ ὁποία ἐνεκρώθη μὲ τὸν θάνατόν Του. Ἀλλὰ τῶρα ἡ ἐλπίς ἐζωντάνευσε, ἐγιγαντώθη, ἐγινε θεβαιότης. Πῶς θὰ ἐξηγήσωμεν τοὺς λόγους τοῦ Πέτρου τοὺς ὁποῖους ἀνέφερε κατόπιν, λόγους γεμάτους χαρὰν: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος Αὐτοῦ ἀνεγέννησεν ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζωῶν διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν!»

Πῶς θὰ ἐξηγηθῇ ἡ μεταστροφή αὐτὴ τοῦ Πέτρου; Τρεῖς φορές ἠρνήθη τὸν Χριστόν κατὰ τὴν σύλληψίν του, λέγων: «Δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον.» Μετὰ ἕξ ἐβδομάδας ὅμως, ἐνώπιον τοῦ ἰδίου δικαστικοῦ συμβουλίου τὸ ὁποῖον κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν Ἰησοῦν, ἐφώνασε μὲ ἰσχυρὰν φωνὴν ὁ Πέτρος: «Σεῖς τὸν ἐσταυρώσατε ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν ἀνέστησεν.»

Πῶς θὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἀλλαγὴ τῆς χρονολογίας, ἔαν ἡ αἰτία δὲν ἦτο ἡ ἰσχυροτέρα ἡ ὁποία ὑπῆρξε ποτέ; Μήπως ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξὶς εἰς τοὺς διωγμοὺς ἐπροστατεύθη ἀπὸ τὸν Θεόν, εἶναι τυχαῖον γεγονός; Ἡ μεταβολὴ τοῦ Παύλου ἀπὸ τρομεροῦ διώκτο τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς θερμὸν ὑποστηρικτὴν αὐτοῦ; μὴ καὶ αὐτὸ ἦτο τυχαῖον γεγονός; Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἦτο ἡ αἰτία ἡ παντοδύναμος, ἡ ὁποία ἔφερεν αὐτὰς τὰς μεταβολάς.

Μόνον τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ ἡμποροῦσε νὰ βγάλῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ μαῦρο καὶ σκοτεινὸ σπήλαιον τῆς διαφθορᾶς καὶ ἀδιαφορίας. Αὐτὸ τὸ ἔκαμεν ὁ Θεὸς μὲ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν τοῦ Υἱοῦ Του.

Αὐταὶ εἶναι μόνον μερικαὶ μεταβολαὶ ἀπὸ τὰς ἀμετρήτους τῶν ὁποίων ἡ θάσις εἶναι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ἡμποροῦν νὰ ἐννοηθοῦν αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ ἔαν δὲν παραδεχθῶμεν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ

ὡς ἀδιαφιλικήν γεγονός. Αὐτὸς ἐνίκησε τὸν θάνατόν Του καὶ θὰ νικήσῃ τὸν ἰδικόν μας θάνατον, ἀρκεῖ μόνον νὰ πιστεῦσωμεν εἰς Αὐτόν καὶ παραδεχθῶμεν τὴν Ἀνάστασιν Του ὡς Κοσμοσωτήριον γεγονός.

* * *

Μετὰ τὸν κ. Ἐμμανουὴλ Βουγιούκαν, ὁ Εἰσηγητὴς φοιτητῆς κ. Ἰωάν. Χόνδρος προσεκάλεσε τὸν ἐπόμενον ὁμιλητὴν.

Ὁ ἐπόμενος ὁμιλητὴς εἶναι ὁ κ. Θεοτόκης Παπᾶς, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς ἀναπτύξῃ περὶ τοῦ πῶς νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ Νέα μας Γενεὰ ὑπὸ τῆς Ὁμογενείας καὶ φυσικὰ τῶν Κοινοτήτων, ἀφ' οὗ ἀποφοιτᾷ ἀπὸ τὰ Κοινοτικά μας

«Η ΣΧΟΛΗ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΕΑΣ»

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὥραίας αὐτῆς Ἑορτῆς τῶν Ἐξετάσεων τῆς Προπαρασκευαστικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μας θεωρῶ καλὸν νὰ ἀναπτύξω μερικὰς σκέψεις μου τὰς ὁποίας ἔκαμα κατὰ τὸ διάστημα τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους.

Ἐπειδὴ ἔχω ἐργασθῇ μετὰ τῶν Ἀμερικανικῶν Προσκοπικῶν Σωμάτων, κατέγινα μὲ μελέτην βιβλίων καὶ ἀτομικῶν παρατηρήσεων εἰς τὴν πρακτικὴν ψυχολογίαν τῶν παίδων καὶ τῶν νέων.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τὰ παιδιὰ καὶ οἱ νέοι ὁποιασδήποτε φυλῆς εἶναι ὅλα τὰ ἴδια. Εἶναι ὅλα πλάσματα τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τὰ ἐπροίκισε μὲ τὰ ἴδια ἀγαθὰ Του. Ἐπομένως ἕνας ἄνθρωπος ποῦ εἰργάσθῃ μὲ Ἀμερικανόπουλα γνωρίζει τί εἶναι καὶ τὰ Ἑλληνόπουλα ἢ τὰ Γερμανόπουλα καὶ τὰ Ἰταλόπουλα.

Λοιπὸν κατὰ τὰς διαφόρους ἐπισκέψεις τῆς Σχολῆς μας εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Κοινότητας συνεζήτησα μὲ τὴν νεολαίαν. Ἐλαβα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ψυχολογήσω τὰς διαθέσεις τῆς.

Ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις μου αὐτὰς μοῦ προέκυψεν, ὅτι τὰ Ἑλληνόπουλα ὅταν ἀποφοιτήσουν ἀπὸ τὰ Κοινοτικά Ἑλληνικά Σχολεῖά μας, ἀρχίζουν νὰ αἰσθάνωνται πλέον καλὰ τὰς ὑποχρεώσεις των.

Ἀρχίζουν νὰ ἐννοοῦν ὅτι ἡ Κοινοτικὴ Ὁργάνωσις λαμβάνει τὴν δύναμίν της ἀπὸ τὴν καλὴν διάθεσιν καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν μελῶν της, καὶ ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶναι μέλη της καὶ πρέπει νὰ βοηθοῦν.

Ἐπίσης ἀρχίζουν νὰ ἐννοοῦν καλῶτερον τοὺς δεσμοὺς τῆς οἰκογενείας καὶ νὰ θεωροῦν τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μας ὡς ἱερὰ πράγματα.

Ἡ συνειδησις τῆς κοινωνικότητος αὐξάνει μέσα τους. Ἀρχίζουν νὰ ἀποκτοῦν ἐνθουσιασμόν. Τὸ πνεῦμα τῆς ὁργανώσεως καὶ τῆς συνεργασίας δύναται νὰ ἀναπτύχθῃ πολὺ καλὰ μετὰ τῶν, διότι ἀρχίζουν νὰ σκέπτονται σοβαρώτερον διὰ κάθε ζήτημα ὅσον καὶ ἂν δὲν βλέπουν αὐτὸ οἱ ἄλλοι. Χρεάζεται μόνον νὰ τακτοποιηθοῦν αἱ σκέψεις των αὐτὰ καὶ νὰ χρησιμοποιηθοῦν κατάλληλα διὰ νὰ μὴ μαρανθοῦν, ἀλλὰ νὰ γίνουν πολῦτιμοι εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν ὁμογένειαν.

Οἱ περισσότεροι Ἑλληνόπαιδες ζητοῦν τὴν συνδρομὴν τῶν γονέων των καὶ τῶν μεγαλυτέρων των διὰ νὰ ὁργανωθοῦν καὶ αὐτοί. Θέλουν νὰ ἔχουν ἀνεγνωρισμένην θέσιν εἰς τὰς Κοινότητάς των. Θέλουν νὰ λάθουν

μέρος μὲ τοὺς μεγάλους εἰς Ὁργανώσεις καὶ εἰς Σωματεῖα.

Οἱ νέοι κατὰ τὴν ἡλικίαν αὐτὴν εἶναι εἰς μίαν θέσιν καὶ ἡλικίαν ποὺ ἡμποροῦν νὰ λάβουν ὑψηλὰς ἀποφάσεις καὶ νὰ καταβάλουν μεγάλην προσπάθειαν, μεγαλειτέραν παρὰ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην ἡλικίαν. Εἶναι δὲ καὶ εἰς κατάλληλον καιρὸν πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματός των.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἶναι καλὸν κατὰ τὴν ἡλικίαν αὐτὴν νὰ καλλιεργηθῇ ἡ θρησκευτικότης των καὶ νὰ κατευθυνθοῦν καλὰ οἱ πόθοι των καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὰ κοινοτικά μας προβλήματα.

Ὁ καλύτερος τρόπος πρὸς τοῦτο εἶναι ἡ ἐργασία τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Νὰ λάβουν δηλαδὴ οἱ νέοι καὶ αἱ νεάνιδες ἐνδιαφέρον διὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα. Καὶ ὄχι μόνον νὰ εἶναι μαθηταὶ ὅλοι, ἀλλὰ μεγαλώνοντες νὰ μορφωθοῦν εἰς κάθε Κοινότητα νέοι καὶ νεάνιδες ὥστε νὰ ἀναλάβουν κατόπιν νὰ κατηχοῦν τὰ Ἑλληνόπαιδα ὡς Κατηχηταὶ αὐτοὶ Κατηχήτρια αὐταί.

Τὴν σπουδαιότητα αὐτὴν τὴν ἐξετίμησε πολὺ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ μας. Διὰ τοῦτο κατὰ τὴν Ἱδρυσιν τῆς Παρασκευαστικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μετέφερε τὰ Γραφεῖα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἀπὸ τὸ ἐν Ἀστόρια Κέντρον εἰς τὴν Σχολὴν μας. Ἡ μεταφορὰ αὕτη ἐγινε διὰ νὰ ὁδηγηθοῦν οἱ σπουδασταὶ εἰς τὴν κίνησιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, νὰ σχετισθοῦν κατὰ διαφόρους τρόπους μὲ τὴν ἐργασίαν τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ καὶ νὰ μάθουν πῶς καταρτίζονται τὰ μαθήματα, πῶς ἐφαρμόζεται εἰς ὅλα τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τὸ ἴδιον πρόγραμμα καὶ ἡ ἰδία μέθοδος τῆς Κατηχητικῆς διδασκαλίας, καὶ νὰ καταβάλλουν προσπάθειαν διὰ τὴν καλυτέραν ἐπιτυχίαν των.

Ἐπίσης σὺν τῷ χρόνῳ, μὲ τὴν πρόοδον τῶν Φοιτητῶν, νὰ κατορθωθῇ ὥστε οἱ ἴδιοι οἱ φοιτηταὶ νὰ προετοιμάζουν τὴν ὕλην τῆς Κατηχητικῆς διδασκαλίας, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Κατηχητικοῦ Τμήματος ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ καθηγητὴς των.

Ἐνας μαθητὴς τῆς Σχολῆς ταύτης καὶ ὁ ὁποῖος γνωρίζει πῶς σκέπτονται, πῶς αἰσθάνονται οἱ νέοι, θὰ περιγράψῃ τὰ βοηθήματα καὶ τὰ μαθήματα τῆς κατηχήσεως μὲ τρόπον τὸν ὁποῖον νὰ ἐννοήσουν οἱ νέοι.

Μὲ τὴν πείραν αὐτὴν ὁ φοιτητὴς αὐτὸς θὰ ὠφελθῇ διὰ τὸ ἐφημεριακόν του ἔργον ἀργότερα, ὅταν θὰ γίνῃ ἱερεὺς, διότι θὰ ἔχῃ προετοιμασθῇ διὰ ὁργανωτικὴν ἐργασίαν εἰς τὰ Κατηχητικά.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ σπουδασταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν καὶ αὐτοὶ νὰ καταρτισθοῦν πολὺ καλὰ εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν διὰ τὸ ἱερατικὸν μέλλον των καὶ νὰ μεταδώσουν εἰς τοὺς νέους μερικὴν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν τροφήν τὴν ὁποῖαν σήμερον λαμβάνουν.

Ἐχομεν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος νεολαία τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ἀξία νὰ ἀναλάβῃ τὸ καθήκον τῆς κατηχήσεως. Νὰ ἀναλάβῃ δὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μὲ πίστιν καὶ εὐκρίνειαν. Νὰ αἰσθανθῇ εὐχαρίστησιν καὶ χαρὰν διότι ὑπηρετεῖ τὴν γενεάν της, ἀρκεῖ ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς νὰ στέλλουν τὰ παιδιὰ των εἰς τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ νὰ δείχνουν οὐσιαστικὰ τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὴν πολυτίμον ἐργασίαν των.

Ἀρχιμ. Ἀγγέλου Βρόττα

Ἱερ. Προϊστάμενου τῆς Κοινότητος
Des Moines, Iowa.

Π Ε Ρ Ι Υ Λ Ι Σ Τ Ω Ν

Πολλοὶ ἐπιπόλαιοι καὶ ἀμαθεῖς ἄνθρωποι, ὄντες πνευματικῶς φερέοικοι, καὶ ἔχοντες ἐγκεφαλικάς παρακρούσεις ἀποφαίνονται ὡς ὁ ἄφρων τοῦ Εὐαγγελίου «ὅτι οὐκ ἐστι Θεὸς» καὶ ἀσπαζόμενοι σαφρὰς ιδέας ὅτι δὲν ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, παρὰ ὁ ἄνθρωπος ἔπλασε τὸν Θεόν, διαδίδουσι αὐτάς, ὅπως κλονίσωσι τὴν πεποίθησιν καὶ πίστιν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεόν.

Ποῖον σεβασμὸν, ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν πρέπει νὰ τρέφωμεν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, τοὺς μὴ δοξάζοντας καὶ μὴ παραδεχομένους τὸν Θεόν; Πῶς νὰ ὀνομάσωμεν αὐτοὺς ἄλλοις ἀνθρώπους, οἵτινες πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐργάζονται ὅπως ἀνατρέψωσι τὸ οἰκοδόμημα τῆς Θεότητος; Τί ἀγάπην νὰ δεῖξωμεν πρὸς τὰ δυστυχῆ αὐτὰ πλάσματα, τὰ συκοφαντοῦντα καὶ κατασπιλώνοντα τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄμμα ξηραίνει ἀβύσσους; Πῶς νὰ ὀνομάσωμεν αὐτοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες διὰ τῆς ἀθείας των ἐργάζονται πρὸς ὄνειδος τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας; Τίνα συμβολὴν εὐκρινῇ ἢ ἐπικαιρον συνδρομὴν καὶ παρηγορίαν ἐλπίζομεν ἀπὸ συμπολίτας ἡμῶν, οἵτινες ἀπιστοῦσι καὶ δὲν ἔχουσι συναίσθημα ἢ φρόνημα ὑψηλότερον;

Τοὺς τοιοῦτους πρέπει νὰ προσέχωμεν καὶ ἡ Νέμεσις βαρεῖαν τὴν πυγμὴν της κατὰ τῶν κεφαλῶν των θὰ καταφέρει ὡς ἀνθρώπους ἐπικινδύνους διδάσκοντας ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν διαφέρει τοῦ κτήνους, καὶ ὅτι μὲ τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς γίνεται ἄνθρωπος.

Αἱ μωραὶ ιδέαι τῶν ἀθέων ἢ ὑλιστῶν ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεός, εἶναι ἀναπόδεικτοι, ψευδεῖς, παραπλανημένοι καὶ σαθροὶ, μὴ ἔχουσαι θεμέλια στερεά, μὴ προερχόμεναι ἀπὸ ὑγιᾶ ἐπιστημονικὸν νοῦν, ὅπως ἀποδείξουν τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ Θεοῦ. Γελοιοποιηθεῖσαι καὶ ἀπορριφθεῖσαι ἀπὸ τοὺς ὑγιᾶς φρονούντας ἀνατρέπουσι τὰ κακόφρονα τῶν ὑλιστῶν. καὶ ἀθέων φρονήματα καὶ ἐπιχειρήματα καὶ ἀποδείκνυνται ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν προῆλθεν δι' ἐξελίξεως ἀπὸ τοῦ κτήνους, ἀλλὰ ἐδημιουργήθη ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅστις εἶναι δύναμις δημιουργικὴ καὶ μὴ δημιουργημένη καὶ διακεκριμένη τῶν ἀναγκαίων νόμων τῆς φύσεως καὶ δημιουργὸς καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅλα τὰ σοφὰ τῆς ἀρχαιότητος πνεύματα, καθὼς καὶ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, παραδέχονται τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ σύμπαντος ὁρατοῦ τε καὶ ἀοράτου, καὶ ὑπὸ τῆς ιδέας τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ὀπλιζόμενοι, διαπρυσίως κηρύττουσι τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου ὑπ' Αὐτοῦ, καὶ ἀπορρίπτουσι καὶ πολεμοῦσι τοὺς ἄφρονas ἀθεϊστας.

Ἐπειδὴ λοιπὸν δίκην ἀνθρωπεμπορίου εἰσελθοῦσα εἰς τὴν Κοινωνίαν ἡ διδασκαλία τῶν ἀθέων, ἐπαπειλεῖ μεγάλην βλάβην, διὰ τοῦτο ὁ Ὁρθόδοξος Κλῆρος καὶ ὁ λαὸς αὖς προνοήσῃ καὶ αὖς προλάβῃ τὴν διαφθορὰν τῶν συνειδήσεων παρὰ τῶν ἀθέων καὶ ὑλιστῶν τούτων.

Ἀρχιμ. Γερμ. Πολυζωίδου

Ο ΙΔΙΟΧΕΙΡΟΣ ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΝ ΤΑΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙΣ ΤΟΥ

Ἀνέκαθεν ἐπεκράτησε συνήθεια ὅπως ὁσάκις γράφη καὶ νεῖς ἐπιστολὴν πρὸς ἄλλους ἀνθρώπους γνωστοὺς ἢ καὶ ἀγνωστούς, νὰ κλείη τὴν ἐπιστολὴν μὲ κάποιαν ἔκφρασιν ἐρμηνεύουσαν νοερὸν ἀσπασμόν. Ὁ ἀσπασμός αὐτὸς ὑποτίθεται ὅτι εἶνε τοιοῦτος, οἷος θὰ ἐγίνετο ἐὰν τὰ πρόσωπα, τὰ ἀνταλλάσσοντα τὰς ἐπιστολάς, ἦσαν παρόντα καὶ ἡσπάζοντο ἀλλήλα διὰ τοῦ συνήθους φιλήματος, οἱ ἄνδρες πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ αἱ γυναῖκες πρὸς τὰς γυναῖκας.

Ὁ ἀσπασμός πού γίνεται μακρόθεν, διὰ γράμματος δηλαδή, σημειώνεται συνήθως διὰ τῶν λέξεων, τὰς ὁποίας ἐκφράζουν καὶ προφορικῶς εἰς τὸν προσωπικὸν ἀσπασμόν. Οὗτοι λ. χ., ὅταν δύο πρόσωπα ἀσπάζονται μὲ φιλίαν, λέγουν ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον «σὲ χαίρετῶ», «χαῖρε», ἢ καὶ ἄλλο παρόμοιον. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ εἰς τὸν μακρόθεν ἀσπασμόν, εἰς τὸ τέλος συνήθως τῶν ἐπιστολῶν, προστίθεται ἡ ἔκφρασις «σὲ ἀσπάζομαι» ἢ καὶ παρόμοιον δηλοῦν ἀσπασμόν.

Ὁσάκις ὁ ἀσπασμός αὐτὸς ἐγένετο μεταξὺ δύο λειτουργῶν τῆς Θρησκείας, Ἱερέων, Κατηχητῶν ἢ Διδασκάλων καὶ ἄλλων ἐχόντων τοιαύτην ιδιότητα, ἐγένετο διὰ τῶν φράσεων «ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν» ἢ «ὁ Κύριος μεθ' ἡμῶν» καὶ ἄλλων παρομοίων. Τὸ ἴδιον γίνεται καὶ ὅταν τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ἀνταλλάσσον ἐπιστολάς ἢ γράφουν πρὸς τὰ πνευματικά των παιδιὰ. Χρησιμοποιοῦνται κυρίως αἱ φράσεις «ἀσπάζομαι σε ἐν Χριστῷ», «ἀσπάζομαι σε ἐν ἁγίῳ φιλήματι», κλπ.

Εἰς τὰς πρὸς τὰ πνευματικά παιδιὰ ἐπιστολάς χρησιμοποιοῦνται αἱ ἐκφράσεις: «ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ μεθ' ὑμῶν», «χάρις ὑμῖν» κλπ. Τοῦτο ἐγένετο ἀνέκαθεν, γίνεται δὲ καὶ μέχρι σήμερον· ὅταν λ. χ., οἱ Κληρικοὶ ἀλληλοσπάζονται διὰ φιλήματος λέγουν: «ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν» καὶ ὅταν ἀλληλογραφοῦν τότε προσθέτουν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς «σὲ ἀσπάζομαι ἐν Χριστῷ», καὶ τὰ παρόμοια, ἀναλόγως τῆς μορφώσεως καὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀλληλογραφοῦντος.

Ὁ τῶν Ἑδῶν Ἀπόστολος Παῦλος γράφων πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐχειροτόνει κατὰ τόπους καὶ πρὸς τὰ πνευματικά των παιδιὰ, πού διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς διδασκαλίας του ἔφερεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν καὶ διδάσκων αὐτοὺς δι' ἐπιστολῶν, ἐτελείωνε πάντοτε τὰς ἐπιστολάς του διὰ τοῦ συνήθους γλυκυτάτου ἀσπασμοῦ «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν».

Ὁ ἐκ τοῦ μακρόθεν ἀσπασμός οὗτος τοῦ Ἀποστόλου εἶνε ἀσπασμός πνευματικοῦ πατρὸς πρὸς μαθητάς ἢ πνευματικά παιδιὰ του. Διότι αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ ἐστέλλοντο μὲν πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους ἐκάστης Ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας ἴδρυνεν ὁ Ἀπόστολος, ἀλλ' ἐστέλλοντο διὰ νὰ διαβάσωνται καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστοὺς οἱ ὁποῖοι ἔμενον γύρω.

Τὸν ἀσπασμόν αὐτὸν φέρουν καὶ αἱ 14 ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἂν προσέξωμεν. Λόγου χάριν ἡ πρὸς Γαλάτας «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί». Ἡ πρὸς Ρωμαίους «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν». Ἡ

Ἀ' πρὸς Κορινθίους «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν» ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Ἡ Β' πρὸς Κορινθίους «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν». Ἡ πρὸς Ἐφεσίους «ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν».

Ἡ πρὸς Φιλιππησίους ἔχει «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πάντων ὑμῶν». Ἡ πρὸς Κολοσσαεῖς «ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν». Ἡ Α' πρὸς Θεσσαλονικεῖς «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν». Ἡ Α' πρὸς Τιμόθεον «ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματος σου» ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν», ὡσαύτως καὶ ἡ Β' πρὸς Τιμόθεον. Ἡ πρὸς Τίτον «ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν». Ἡ πρὸς Φιλήμονα «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν». Ἡ πρὸς Ἑβραίους «ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν».

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος φαίνεται ὅτι δὲν ἔγραφεν ἰδιοχείρως τὰς ἐπιστολάς του, ἀλλὰ, συνήθως, ὑπηγόρευεν αὐτὰς ἡ δίοτι ἦτο δυσανάγνωστον τὸ γράψιμόν του ἢ δι' ἄλλους ἴσως λόγους. Πάντοτε ὅμως εἰς τὸ τέλος κάθε ἐπιστολῆς του, αὐτὸς ὁ ἴδιος μὲ τὸ χεῖρ του ἔγραφε τὸν συνήθη ἀσπασμόν πρὸς τὰ πνευματικά των παιδιὰ. Αὐτὸ τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος προσθέτων εἰς τὴν Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν του «ὁ ἀσπασμός τῇ ἐ μ ἡ χειρὶ Παύλου».

Εἰς τὴν Β' πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ρητῶς ὁμολογεῖ ὅτι τὸν ἀσπασμόν ἔγραφεν αὐτὸς ὁ ἴδιος μὲ τὸ χεῖρ του εἰς κάθε ἐπιστολὴν του: «Ὁ ἀσπασμός τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστι σημεῖον ἐν πίστι ἐπιστολῇ» σημειώνει δὲ ὁ Ἀπόστολος καὶ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ ἀσπασμός, τὸν ὁποῖον ἰδιοχείρως κάμνει εἰς κάθε ἐπιστολὴν του. «Οὕτω γράφω» ἔλεγεν, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ ἀσπασμός, τὸν ὁποῖον ἰδιοχείρως γράφω, δηλ.:—«ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν».

Βεβαίως τὰ μὲν κείμενα τῶν ἐπιστολῶν του ὑπηγόρευεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς γραφεῖς καὶ συνεργάτας του, τὸν δὲ ἀσπασμόν εἰς τὸ τέλος κάθε ἐπιστολῆς ἔγραφεν ἰδιοχείρως. Τὸ ἔκαμνεν αὐτὸ ὡς ἐκφραστικὸν τῆς ἀγάπης του πρὸς τὰ πνευματικά παιδιὰ ἀλλὰ καὶ ὡς συνδεόμενον μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του ἢ καὶ ὡς ἀποτελεῖν τὸν συνήθη τρόπον τῆς ὑπογραφῆς του διὰ τῆς ὁποίας ἐπεσφράγιζε τὴν ἐπιστολὴν του ὡς γνησίαν καὶ ὡς προερχομένην ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Ὁ ἰδιοχειρὸς ἀσπασμός καὶ ἡ ὑπογραφή ἦσαν ἀπαραίτητοι διότι οἱ διαστρέφοντες τὴν χριστιανικὴν Πίστιν, μετεχειρίζοντο ἐνίοτε πλαστογραφημένας ἐπιστολάς, ὡς ἐξ αὐτοῦ προερχόμενας, διὰ νὰ ὑποστηρίξουν δι' αὐτοῦ διήκον τοῦ Ἀποστόλου τὰς ἰδικὰς των κακοδοξίας. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος γράφων πρὸς Θεσσαλονικεῖς συνιστᾷ «μὴ σαλευθῆναι δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν πεμπομένης» (Β'. Θεσσαλ. 22).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταδεικνύεται ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς κάθε ἐπιστολὴν του, ἔγραφεν ἰδιοχείρως τὸν νοερὸν ἀσπασμόν καὶ τὴν ὑπογραφὴν του.

Συστήσατε τὸν «Ὁρθόδοξον Παράτηρητὴν» εἰς τοὺς φίλους σας. Παρακαλέσατέ τους νὰ τὸν διαβάσουν τακτικῶς. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἄσκει μέγιστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ

ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ ΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΝ

Εἶνε ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον ὅτι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν ἴδρυσεν καὶ ἀπὸ ἐτῶν συντηρεῖ τέσσαρα ὥραϊα Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα, δύο εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ δύο εἰς τὸν Πειραιᾶ. Γνωρίζω δ' ὅτι οἱ εὐσεβεῖς ἀναγνώσταί μας θὰ διαβάσουν πολὺ εὐχαρίστως μίαν σύντομον περιγραφὴν ἐνός, τελευταῖον περιπάτου μου πρὸς τὸν ἐν ἐξ αὐτῶν, τὸ λεγόμενον Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυματικὸν Ὁρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὸ ὁμώνυμον παραλιακὸν προάστειον τῶν Ἀθηνῶν, τὴν εὐάρεστον καὶ μαγικὴν Βουλιαγμένην, πού ἐξαπλώνεται εἰς τὴν ὥραϊαν καὶ ἀλησμόνητον ἀκτὴν τοῦ Σαρωνικοῦ.

Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ ἑν τεσσαρακονταπεντάλεπτον ταξείδιον διὰ τοῦ λεωφορείου πλησιάξῃ κανεὶς πρὸς τὸν περιφημον «λαμόν» τῆς Βουλιαγμένης, ὅταν ἀνέρχεται τὰς ταπεινάς πλὴν ἐπιβλητικὰς κλίμακας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου καὶ ἀκούσῃ τὰς φαιδρὰς φωνὰς τῶν πτωχῶν ἐκείνων πλὴν ζωηρῶν παιδιῶν, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ αἰσθανθῇ τὴν ψυχὴν του νὰ πλημυρίζῃ ἀπὸ μίαν ἱκανοποίησιν. Δὲν ξεύρω ἐὰν ἡ λέξις «ικανοποίησις» εἴνε ἀρκετὴ διὰ νὰ ἀποδώσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δοκιμάζει ἐκεῖνος πού ἐπισκέπτεται τὸ θαυμάσιον αὐτὸ ἴδρυμα, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀπὸ τὰ κάτωτρε ἐνὸς ὅγιους πολιτισμοῦ.

Τὸ Ὁρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης ἤρχισεν ὀργανοῦμενον ἀπὸ τοῦ 1911 ἀλλ' ἀνεδιωργανώθη κυρίως κατὰ τὸ ἔτος 1920. Μία ἀπὸ τὰς πολλὰς φροντίδας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. κ. Χρυσοστόμου ἦτο καὶ εἶνε πῶς νὰ προσδεύῃ διαρκῶς καὶ νὰ ἐκτιλίσσεται εἰς ἑν θαυμάσιον Ἰδρυμα τὸ Ὁρφανοτροφεῖον αὐτὸ μὲ λειτουργίαν ὑποδειγματικὴν. Ἀσφαλῶς δὲ ὁ Ἱερατικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ καυχηθῇ περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐν Χριστῷ αὐτὴν καύχησιν τοῦ ὅτι περιθάλπει ὀρφανά, δίδων εἰς αὐτὰ σωματικὴν καὶ πνευματικὴν τροφήν.

Τὸ κτίριον τοῦ Ὁρφανοτροφείου αὐτοῦ εἶνε ἐπίμηκες, λιθοκτιστον καὶ ἀπαστρέπτει ἀπὸ καθαριότητα. Οἱ κοιτῶνες, τὰ δωμάτια τοῦ προσωπικοῦ, ἡ αἴθουσα καὶ τὸ ἐστιατόριον εὐρίσκονται εἰς θαυμάσιαν πάντοτε κατάστασιν καὶ μία ἡσυχος, πενιθαρχημένη ζωὴ, βασιλεῖ εἰς τὸ κτιριακὸν ἐκεῖνο συγκρότημα. Τὸ ὅλον ὥραϊον πλάσιον συμπληρῶναι ἕνας μικρὸς μὲν ἀλλὰ χαριτωμένος ναῦσκος μὲ εἰκόνας ὥραϊας καὶ πολλὰς ἄλλας δωρεὰς εὐσεβῶν ὁμογενῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκδηλώνουν τὸσον πλουσίως τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἰδρυματος τούτου ἐνδιαφέρον των.

Σήμερον τὸ Ἰδρυμα αὐτὸ ἔχει 115 παιδιά, ἄρρενα ἐννοεῖται, ἡλικίας 7—15 ἐτῶν, τέκνα γονέων ἀπόρων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἡ ὅλη φοίτησις εἶνε ἐντελῶς δωρεάν. Ἡ διαιτὰ των εἶνε προσεκτικὴ καὶ ἀφθονος καθόσον ἡ διευθύνσις ἐνδιαφέρεται τὸσον διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ἀγωγὴν των ὅσον καὶ διὰ τὴν ὑγίεινὴν των κατάστασιν. Δι' αὐτὸ καὶ εἰς τὰ πρόσωπα ὅλων αὐτῶν τῶν παιδιῶν λάμπει ἡ εὐχαρίστησις, ὅπως εἶνε εὐχολον νὰ ἀντιληφθῇ ὁ ἐπισκέπτης, ἐὰν θελήσῃ νὰ διαβάσῃ ὀλίγον εἰς τὰ χαρωπὰς μορφὰς των.

Τὸ διδασκτικὸν προσωπικὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ 6 ζηλωτὰς παιδαγωγούς, μίαν ἐπιμελήτριαν τῆς μικρᾶς κυρίως τάξε-

ως, καὶ μίαν μοναχὴν, ἡ ὁποία παρέχει δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας τῆς ὡς ῥάπτρια καὶ ὡς νοσοκόμος. Διευθυντὴς εἶνε ἕνας καλὸς ἐπιστήμων, ἀφωσιωμένος εἰς τὸ καθήκον του, ὅπως καὶ τὸ λοιπὸν διδασκαλικὸν προσωπικόν, τὸ ὁποῖον κυριολεκτικῶς λατρεῖ τοὺς μικροὺς τροφίμους τοῦ καλοῦ ἐκείνου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρυματος, πού ἡ φιλοτιμία καὶ ἡ πίστις Κλήρου καὶ Λαοῦ ἴδρυσεν εἰς τὸν μαγικὸν ἐκεῖνον τόπον.

Ἡ Σχολὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον καὶ διοικεῖται ἀπὸ Ἐπιτροπὴν ἐκ 12 μελῶν μὲ πρόεδρον τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ μέλη 6 Κληρικοὺς καὶ 6 Λαϊκοὺς, συνδεδεμένους πάντως μὲ τὴν φιλανθρωπίαν τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ μέχρι τοῦδε παρεχομένη παιδείσις εἶνε παιδείσις ἑξατάξιου Δημοτικοῦ Σχολείου μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἡ πρώτη τάξις ἀποτελεῖ χωριστὸν τμήμα. Τὸ ἑξατάξιον αὐτὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον διευθύνει ὁ κατὰ καιρὸν διευθυντὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου.

Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ αὐτοῦ Ὁρφανοτροφείου ἐφοίταν μετὰ ταῦτα εἰς διαφόρους ἐπαγγελματικὰς ἢ βιοτεχνικὰς ἢ γεωργικὰς Σχολὰς δωρεάν, κατόπιν ἐνεργειῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἡ Σιβιτανίδειος λεγομένη Δημοσιὰ Σχολὴ Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελματιῶν ἐδέχθη τοὺς περισσότερους ἐξ αὐτῶν, παρετηρήθη δὲ ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀπόφοιτοι ἐγένοντο μετὰ ταῦτα χρήσιμοι πολῖται τῆς ὁμογενοῦς Κοινωνίας. Καὶ αὐτὸ βεβαίως εἶνε ἡ μεγαλειτέρα ἀμοιβὴ τῆς Ἐκκλησίας ἡ ὁποία ὑποβάλλεται εἰς τόσας θυσίας διὰ τὴν ἀξιοπρεπὴ συντήρησιν τοῦ Ὁρφανοτροφείου τούτου.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἀρχίζει λειτουργοῦσα εἰς τὸ συγκρότημα τῶν κτιρίων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης καὶ τμήμα Προπαρασκευαστικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς μὲ δύο μόνον τάξεις ἐπὶ τοῦ παρόντος. Εἰς τὸ προπαρασκευαστικὸν αὐτὸ τμήμα θὰ φοιτοῦν ἀπόφοιτοι τοῦ Ὁρφανοτροφείου οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον νὰ συνεχίσουν ἐιδικὰς σπουδὰς ἱερατικὰς ἢ διδασκαλικὰς. Μὲ ἄλλας λέξεις τὰ Ἐκκλησιαστικὸν αὐτὸ Ὁρφανοτροφεῖον θὰ τροφοδοτῇ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον τὴν ἐν Βουλιαγμένῃ καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ κτιριακῷ συγκροτήματι ἱδρυομένην προπαρασκευαστικὴν Ἱερατικὴν Σχολήν. Βεβαίως διὰ τὴν Ἱερατικὴν αὐτὴν Σχολήν θὰ προστεθῇ νέον κτίριον ἢ μᾶλλον νέα πτέρυξ διὰ νὰ περιλάβῃ τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὰ σπουδαστήρια καὶ θ' ἀποτελεσθῇ ἴδιον Νομικὸν πρόσωπον.

Εὐτυχεῖ ὅσαι περιφέρειαι κατορθώνουν νὰ ἔχουν πλησίον των Ἰδρύματα μεγάλα φιλανθρωπικά. Εἶνε ἀσφαλῶς τὰ ὥραϊότερα ἔργα διὰ τὰ ὁποῖα ἡμπορεῖ νὰ καυχηθῇ ἕνας λαὸς ὀλόκληρος. Ἐλέχθη κάποτε ὅτι ἡ θέλησις μὲ κάμνει ἰσχυροῦς. Εἶνε μεγίστη ἀλήθεια. Ἀλλ' εἶνε ἐξ ἴσου ἀληθὲς ὅτι καὶ ἡ καρτερία μᾶς κάμνει μεγάλους. Ἐπομένως μὲ καρτερίαν οἱ ἄνθρωποι ἡμποροῦν νὰ ἀναδειχθοῦν μεγάλοι καὶ νὰ κάμουν ἔργα μεγάλα. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν καὶ οἱ ὁμογενεῖς τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἔχουν νὰ ἀναδείξουν παρόμοια μεγάλα Ἰδρύματα ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ Μεγάλου των Ἐκκλησιαστικοῦ Ἀρχηγοῦ.

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ ὑπομονὴ τότε λέγεται ὑπομονὴ καὶ εἶναι ἀληθινὴ ἀρετὴ, δὲ ταν ἐξακολουθῇ νὰ ὑφίσταται διαρκῶς.

Δὲν ὑπάρχει μέσον νὰ διαφύγῃς τὰς κρίσεις τοῦ κόσμου, ἐκτὸς ἂν μένης ἄγνωστος.

Περισσότερον ὑποφέρουν ἐκεῖνοι πού ἀγαποῦν περισσότερον. Καὶ περισσότερον ἀγαποῦν ἐκεῖνοι πού ὑποφέρουν περισσότερον.

ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἰς τὴν Ὑμνωδίαν οἱ κατηχηταὶ θὰ διδάσκουν ὕμνους ἀπὸ τὴν Παιδικὴν Ἀκολουθίαν, τὸ Παιδικὸν Ὑμνολόγιον καὶ ἀπὸ ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὰ Μεθοδικὰ Βοηθήματα πὺν στέλλομεν ἡμεῖς ἀδε φοράν.

Πρὶν διδάξῃ τὴν μουσικὴν ἐνὸς ὕμνου ὁ διδάσκων πρέπει νὰ εἶναι βέβαιος καλὰ ὅτι τὰ παιδιὰ ἐκατάλαβαν τὴν ἐννοιαν καὶ σημασίαν τοῦ ὕμνου, διότι οἱ ὕμνοι αὐτοὶ ἔχουν καὶ διδακτικὸν σκοπὸν.

Τὰ Μαθήματα κατὰ Τάξεις πρέπει νὰ γίνωνται ὅπως συνιστῶμεν εἰς τὰ Μεθοδικὰ Βοηθήματα.

Πάντοτε ὅμως πρέπει νὰ γίνεται χρῆσις τῆς πλειὸ ἀπλῆς γλώσσης καὶ νὰ ἀποφεύγῃ ὁ διδάσκων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ νὰ ἐπεξηγῇ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν κάθε τι πὺν φαίνεται πὺς δὲν ἐννοοῦν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν. Ὁ διδάσκων πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ περισσότερον εἰς τὸ νὰ γεννηθοῦν συναισθήματα ὥραϊα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ μαθητοῦ παρὰ εἰς τὸ νὰ ἐνθυμῇται τὸ παιδὶ ὀνόματα καὶ χρονολογίας τοῦ μαθήματος.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ μαθήματος πρέπει νὰ δίδεται ἐλευθερία εἰς τὰ παιδιὰ νὰ ἐρωτήσουν ὅ,τι θέλουν ἀλλὰ μὲ κοσμιότητα. Αἱ ἐρωτήσεις πάντοτε νὰ εἶναι βέβαια σχετικαὶ μὲ τὸ μάθημα.

Μετὰ τὰς ἐρωτήσεις ὁ διδάσκων θὰ μοιράσῃ, καὶ ἂν δὲν ἔχῃ πολλὰ παιδιὰ θὰ ἀσχοληθῇ μὲ αὐτὰ διὰ νὰ ἐπικολλήσουν τὰς μικρὰς εἰκόνας εἰς τὰ λευκώματα. Μετὰ ταῦτα εἶναι καλὸν νὰ γίνεται περιφορὰ δίσκου εἰς τὸν ὅποιον νὰ προσφέρουν ὅσα παιδιὰ θέλουν. Αὐτὸ δὲν εἶναι διὰ κέρδος, ἀλλὰ πρῶτον διὰ νὰ συνειθίσουν, ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ, εἰς τὰς ὑλικὰς ὑποχρεώσεις των πρὸς τὸν Ναὸν καὶ δευτέρον διὰ νὰ ἔχουν τὴν ικανοποίησιν ὅτι ἀπὸ τώρα πὺν εἶναι μικρὰ συμβάλλουν ἀνάλογα μὲ τὰς μικρὰς των δυνάμεις εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Πάντοτε ὅμως νὰ γίνεται μία σχετικὴ μικρὰ ἐπεξηγήσις εἰς τὰ παιδιὰ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν τῆς εἰσφορᾶς.

Ἀφοῦ τελειώσουν τὰ μαθήματα εἰς ὅλα τὰ Τμήματα, θὰ γίνεται γενικὴ συγκέντρωσις τῶν μαθητῶν καὶ διδασκάλων των.

Ἀκολουθεῖ κατόπιν ἡ Παιδικὴ Ἀκολουθία.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Κατ' αὐτὴν, ψάλλουν τὰ παιδιὰ τοῦ Κατωτέρου Τμήματος καὶ ἀκολουθῶς τοῦ Ἀνωτέρου. Ἡμποροῦν καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν Ἀκολουθίαν ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰς ποῖον Τμήμα ἀνήκουν.

Ἀκολουθῶς ὁ διδάσκων ἢ ὁ Ἱερεὺς κάνει ἀνα-

κοινώσεις, ἐὰν ἔχῃ, σχετικῶς μὲ τὴν κίνησιν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, καὶ τελευταῖον ἐρχεται τὸ Παιδικὸν Κατηχητικὸν Κήρυγμα. Ἰδιαίτερα προσοχὴ πρέπει νὰ δίδεται, ὥστε μετὰ τὸ κήρυγμα τὰ παιδιὰ νὰ ξεκινοῦν διὰ τὰ σπῖτια των ἢ νὰ ὀδηγοῦνται εἰς τὸν ναόν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐντύπωσις τοῦ Κηρύγματος παραμένει ἐντατικὴ ἐπὶ περισσότερον χρονικὸν διάστημα καὶ καρποφορεῖ ἐν ᾧ ἐὰν ἐπιδιοθοῦν εἰς παιγνίδια τοῦ δρόμου ἐξατμίζεται ἁκαρπὸς ἢ ἐντύπωσις τὴν ὁποῖαν ἔκαμε τὸ μάθημα.

Ὅταν εἶναι εὐκόλον καλύτερα τὰ παιδιὰ πρὶν ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὸν ναόν νὰ λαμβάνουν ἀντίδωρον.

Νομίζουν πολλοὶ ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Ὁρθρου καταστρέφει αὐτόν. Τὸ λάθος εἰς τὴν σκέψιν αὐτὴν εἶναι ὅτι φαντάζονται πὺς καταργεῖται ὁ Ὁρθρος. Ἀλλὰ δὲν συμβαίνει αὐτό, οὔτε συμβουλεύομεν νὰ καταργηθῇ ὁ Ὁρθρος. Δύναται ὅμως χάριν τοῦ Κατηχητικοῦ Ἔργου νὰ γίνῃ τὸ ἐξῆς. Ἡ νὰ ψάλλεται μέρος τοῦ Ὁρθρου μέχρι τῶν Καταβασίων καὶ ἀμέσως νὰ ἀρχίξῃ ἡ Κατηχητικὴ ἐργασία, νὰ συνεχίζεται δὲ κατόπιν ὁ Ὁρθρος ἀφ' οὗ μάλιστα δὲν συχνάζει ἐκκλησίασμα κατὰ τὸν Ὁρθρον, οὕτως ἢ ἄλλως, ἢ νὰ ψάλλεται ὁλόκληρος ὁ Ὁρθρος συντόμως μετὰ τὸ Κατηχητικόν. Ὀλίγη δόσις καλῆς θελήσεως, ἀπὸ ἐπίγνωσιν τῆς ἀξίας τῆς Κατηχητικῆς ἐργασίας, διορθώνει καὶ ἐξομαλίνει τὴν κατάστασιν χωρὶς παρεξηγήσεις.

Εἰς τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα πὺν κάνουν τὴν ἐργασίαν των κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Ὁρθρου ἡμπορεῖ νὰ λαμβάνῃ μέρος καὶ ὁ ἱερεὺς. Εἰς ἐκεῖνα πὺν γίνεται τὸ μάθημα κατὰ τὴν ὥραν τῆς Θ. Λειτουργίας μόνον ὁ Διευθυντὴς καὶ οἱ διδάσκαλοι ἐξ ἀνάγκης θὰ κάμνουν τὴν Κατηχητικὴν ἐργασίαν.

Ὁ Ἱερεὺς πρέπει νὰ ἔχῃ τελειώσῃ τὸ Κήρυγμά του πρὸς τοὺς ἐνηλίκους ὅταν προσέρχωνται εἰς τὸν Ναὸν τὰ παιδιὰ, διότι δὲν ἐννοοῦν τὸ κήρυγμα διὰ τοὺς ἐνηλίκους καὶ κουράζονται καὶ ἀτακτοῦν εἰς τὸν ναόν. Νὰ δίδεται δὲ εἰς αὐτὰ καλὴ θέσις εἰς τὸν Σολέαν τοῦ Ναοῦ.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ ἱερεὺς πρέπει νὰ εὐρίσκη πάντοτε εὐκαιρίας νὰ ἐπαινῇ τὸν ζῆλον τῶν μαθητῶν τοῦ Κατηχητικοῦ καὶ νὰ συμβουλεύῃ αὐτοὺς συμφώνως πρὸς τὸ Κατηχητικὸν Κήρυγμα πὺν ἤκουσαν, ὅχι ὅμως μὲ ἀκατανοήτους καὶ μακρὰς ἐκφράσεις.

Ὅταν τὸ Κατηχητικὸν γίνεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Θ. Λειτουργίας, ἔχει τὰ ἐξῆς πλεονεκτήματα.

α' Οἱ μαθηταὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ

τοὺς γονεῖς των, ὅποτε ἔχει ἡθικὸν καὶ ὕλικὸν κέρδος ἢ Κοινότης.

β' Ἡ Κατηχητικὴ διδασκαλία γίνεται ἀπὸ Κατηχητὰς καὶ Κατηχητριάς μὲ διπλὴν ὀφέλειαν, μίαν τοῦ μαθητοῦ καὶ ἄλλην τῶν διδασκόντων, οἱ ὁποῖοι δις διδάσκονται.

γ') Ἐνθαρρύνεται ἡ ὁμογένεια ὅταν βλέπῃ τὴν Νέαν Γενεάν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

δ') Ἀποκοτῶν τὰ παιδιά τὴν συνήθειαν τοῦ τακτικοῦ Ἐκκλησιασμοῦ.

ε') Ἰκανοποιεῖται τῶν μαθητῶν καὶ τῶν γονέων των τὸ συναίσθημα τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας καὶ τῆς κοινωνικότητος.

Λίδεται ἐπίσης ἀφορμὴ νὰ προσέρχωνται περισσότεροι μαθηταὶ εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον.

ΤΡΟΠΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ Ἡ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα καθήκοντα καὶ τὰς μεγάλας ὑποχρεώσεις ἐκάστου Ἱερατικοῦ Προϊσταμένου εἶναι ἡ ἰδρυσις, ἡ ἀναδιοργάνωσις καὶ ἡ κανονικὴ καὶ ἀπρόσκοπος λειτουργία Κατηχητικοῦ Σχολείου εἰς τὴν Κοινότητά του. Ἱερεὺς ὁ ὁποῖος ἀδιαφορεῖ διὰ τὸ μέγα αὐτὸ ἔργον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιβάλλῃ σεβασμὸν εἰς οἰονδήποτε ἄλλο ἔργον του. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ δὲ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ἐφημέριος πρέπει νὰ κάμῃ τὸ ἑξῆς.

Νὰ καταρτίσῃ κατάλογον Μελῶν τῆς Κοινότητος πού ἔχουν θρησκευτικὸν ζήλον, διαθέσιμον χρόνον καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν. Ἐπίσης νὰ καταρτίσῃ τοιοῦτον ὅμοιον κατάλογον κυριῶν ἐκ τῶν Μελῶν τῆς Φιλοπτώχου. Ἀδελφότητος ἀπὸ τὲς πλέον κατὰλληλες δι' αὐτό.

Ἀκολουθῶς νὰ καταρτίσῃ μεγάλην Ἐπιτροπὴν ἐκ Κυριῶν καὶ Κυριῶν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐκθέσῃ πᾶν σχετικὸν μὲ τὴν ἰδρυσιν ἢ ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου.

Νὰ ἀναπτύξῃ εἰς αὐτὰ τὰ πρόσωπα καὶ νὰ καθιστᾷ γνωστὰς τὰς εὐκολίας πού παρέχουν τὰ ἔτοιμα Κατηχητικὰ Ἐφόδια τὰ ὁποῖα προμηθεύει ἡ Ἀρχιεπισκοπή. Ὡσαύτως νὰ καθιστᾷ γνωστὸν ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς λειτουργίας τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου δι' ὁλόκληρον ἔτος εἶναι ὀλιγότερα τῶν Εἰκοσι Σεντς κατὰ μαθητὴν. Μὲ τὰ εἴκοσι δὲ αὐτὰ σέντς παρέχει τὸ Κατηχητικὸν Τμῆμα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια διὰ τὸν μαθητὴν καὶ τὸν διδάσκαλόν του, ὥστε ὁ κάθε Κατηχητὴς ἢ Κατηχήτρια νὰ ἔχῃ ἀπὸ τὸ Κατηχ. Τμῆμα μὰς ὅλα ἔτοιμα διὰ τὴν κατηχητικὴν ἐργασίαν.

Νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον νὰ κάμῃ ἐκλογὴν τῆς Κατηχητικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἑξῆς. Πρόεδρος, ὁ Ἐφημέριος.

Τρία Μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, καὶ
Τρία Μέλη τῆς Κοινότητος.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ

Τὴν 6ην Αὐγούστου, ἑορτὴν «τῆς Μεταμορφώσεως», ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Βοστώνης κ. Ἀθηναγόρας ἐλειτούργησεν εἰς τὸν ἐν Corona, N. Y. ἑορτάζοντα Ἱ. Ναὸν τῆς Κοινότητος, μὲ συλλειτουργὸν τὸν Ἀρχιμ. Ἐθρην. Τσουρυνάκη τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Νέας Ὑόρκης, καὶ ἐκήρυξε τὸν θ. λόγον.

Τὴν ἐπομένην μετέβη εἰς Chicago, προσκληθεὶς ἕνεκα τῆς εἰς New Orleans ἀπουσίας τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Ἀγ. Φραγκίσκου κ. Καλλίστου, καὶ τὴν μὲν Κυριακὴν, 14ην Αὐγούστου, ἐλειτούργησεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Chicago Heights καὶ ἐκήρυξε, τὸ δὲ ἑσπέρας ἑχοροστάτησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θ. λόγον εἰς κοινὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ νεοδημιτῶ μεγαλοπρεπεῖ Ἱ. Ναῷ τῆς «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου», εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβον μέρος 14 ἱερεῖς τοῦ Σικάγου καὶ περιχώρων καὶ δύο διάκονοι.

Τὴν ἐπομένην ἐλειτούργησεν εἰς τὸν ἴδιον Ἱ. Ναὸν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένος ὑπὸ εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτό. Τὸ ἀπόγευμα τῆς 16ης παρέστη εἰς συνάθροισιν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῆς ἰδίας Κοινότητος καὶ ὠμίλησε περὶ τῆς μεγίστης σπουδαιότητος τῆς μεγάλης αὐτῆς ὁργανώσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τὴν 21ην, ἡμέραν Κυριακὴν, ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θ. λόγον εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Κοινότητος Norwich, Conn., τὴν δὲ 22αν καὶ 23ην, διαμεινας εἰς Βοστώνην, ἐδέχθη πολλοὺς ἱερεῖς καὶ ἐπιτροπὰς Κοινοτήτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν τῆς «Ἀγίας Τριάδος» τοῦ Lowell, μεθ' ἧς συνειργάσθη πρὸς διευθέτησιν τοῦ τε κοινοτικοῦ ζητήματος καὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἡμερησίου Σχολείου τῆς Κοινότητος, ὑποσχεθέντος ἐν τέλει τοῦ Προέδρου κ. Αἰγανά τὴν διατήρησιν αὐτοῦ, ὅπως δοθῇ ἐνὸς ἀκόμῃ ἔτους καιρὸς πρὸς λήψιν μέτρων ἀπὸ κοινοῦ, ἐξασφαλιζόντων τὴν ἀδιάκοπον λειτουργίαν τοῦ ἡμερησίου Σχολείου τοῦ Lowell εἰς τὸ μέλλον.

Τὴν 28ην ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θ. λόγον εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Κοινότητος «Εὐαγγελισμὸς» τῆς Nashua, N. H. Ἀμέσως δὲ μετὰ τὴν θ. Λειτουργίαν μετέβη εἰς Βοστώνην, ὅπου ὠμίλησεν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ «τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Φωνῆς Νέας Ἀγγλίας», μὲ θέμα: «Πῶς τὰ Κοινοτικά μας Σχολεῖα νὰ ἀποκτήσουν ἐπάρκειαν ἀνάλογον πρὸς τὰς Ἐκκλησιαστικο-φυλετικὰς μας ἀνάγκας», τοῦ ὁποῖου συνέχειαν εἶχε καὶ τὴν μεθεπομένην Κυριακὴν.

Μετ' αὐτὸ ἐπέστρεψεν εἰς Nashua, ἔνθα συνδισκέφθη μετὰ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Κοινότητος, πρὸς διευθέτησιν τοῦ διδασκαλικοῦ ἐκεῖ ζητήματος καὶ ἄλλων.

* * *

Ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ ἀνὰ τὴν Ἡπειρον, Στέρεαν καὶ Πελοπόννησον ἐκπαιδευτικοῦ ταξιδίου του ὁ ἀρχισυντάκτης τοῦ περιοδικοῦ μας Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Αἰτήσις ἐγγραφῆς συνδρομητοῦ ἢ ἀνανεώσεως συνδρομῆς, ὁποθενδήποτε καὶ ἀν προέρχεται, δὲν λαμβάνεται ὅπ' ὅψιν ἐὰν πρωτίστως δὲν συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντετίμου ἥτοι 2 δολλ. δι' ἐν ἔτος προπληρωμένα.

ΕΞΕΔΟΘΗ!

H

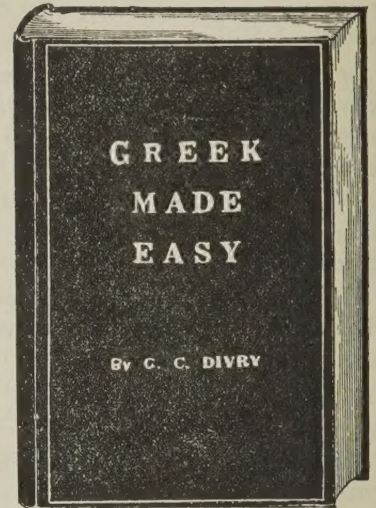
ΕΞΕΔΟΘΗ!

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙ' ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ

GREEK MADE EASY

A Simple, Up-to-date Manual For The Study
Of Modern Greek By Americans
At Home Or In School.

ΝΕΑ ΑΠΛΟΥΣΤΑΤΗ ΜΕΘΟΔΟΣ.—Η ΜΟΝΗ ΠΡΟΣ ΕΚΜΑΘΗΣΙΝ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ Ή ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ ΕΝ ΣΧΟΛΕΙΩ.

Ἡ μικρά ἐπίδοσις τῶν ξενογλώσσων εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὡς κύριον λόγον εἶχε τὴν παντελὴ μέχρι τοῦδε ἔλλειψιν τῶν καταλλήλων βοηθημάτων πρὸς συστηματικὴν μελέτην καὶ διδασκαλίαν τῆς.

Τὴν ἔλλειψιν ἑνὸς ἀπλοῦ καὶ πρακτικοῦ ὁδηγοῦ καὶ ἐν ταύτῳ εὐμεθόδου καὶ συγχρονισμένου βοηθήματος πρὸς διδασκαλίαν ἢ κατ' ἰδίαν μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἔρχεται νὰ πληρώσῃ ἡ Νέα Μέθοδος μας «GREEK MADE EASY». Ἡ μοναδικὴ αὕτη Μέθοδος δὲν ἐγράφη διὰ φοιτητὰς Πανεπιστημίων ἢ δι' Ἀγγλους περιηγητὰς ἐν Ἑλλάδι. Ἐγράφη κυρίως διὰ τὰς ξενογλώσσους συζύγους καὶ τὰ τέκνα τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων ποῦ ἐπιθυμοῦν νὰ μάθουν τὴν ἀθάνατον Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τοὺς διδασκάλους ποῦ ἀναλαμβάνουν νὰ τὴν διδάξουν ἐνταῦθα. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Μέθοδος GREEK MADE EASY εἶνε:

α) ΑΠΛΗ. Ὁ μελετῶν αὐτὴν δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε ἀπόφοιτος Γυμνασίου ἢ Πανεπιστημίου. Ἀρκεῖ νὰ γνωρίῃ Ἀγγλικὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν.

β) ΠΡΑΚΤΙΚΗ. Ὁ μαθητὴς μανθάνει κυρίως ὅσα εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ χρειασθῇ εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν του, ἀρχίζων ἀπὸ τὰ πλέον χρῆσιμα πράγματα καὶ προχωρῶν ὅλον ἐν εἰς τὰ ὀλιγώτερον χρῆσιμα. Ἀρχίζει νὰ ὁμιλᾷ ἀπὸ τοῦ πρώτου μαθήματος.

γ) ΕΥΜΕΘΟΔΟΣ. Ὁ μαθητὴς μανθάνει εὐκόλως καὶ εὐχαρίστως. Ἀρχίζει ἀπὸ εὐκόλους λέξεις καθημερινῆς χρῆσεως, τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦ πρώτου μαθήματος μανθάνει νὰ πλέκῃ εἰς ἀπλὰς ῥαβδούς—ἀκριβῶς ὅπως τὸ νήπιον ποῦ μανθάνει τὴν ὑπερτικὴν τὸν γλῶσσάν. Ἡ γραμματικὴ διδάσκεται ἐφαρμοσμένη ἐν τοῖς λεξιλογίοις καὶ διὰ ῥαβδολογικῶν ἀσκήσεων. Οὕτω ὁ μαθητὴς μανθάνει γραμμα-

τικὴν εὐχαρίστως καὶ ἀκόπως, χωρὶς ὀρεγνόν νὰ γνωρίῃ ὅτι μανθάνει γραμματικὴν.

δ) ΕΥΚΟΛΩΤΑΤΗ. Ἐλάβομεν πᾶσαν ὁρμητικὴν ὅπως ὁ μαθητὴς διαναισθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον δυσκολίαν εἰς τὴν μελέτην του. Κάθε λέξις ποῦ εἰσάγεται ἔχει τὴν Ἑλληνικὴν τῆς προφορὰν σημειωμένην μετὰ τοῖς ἀντιστοιχοῦς Ἀγγλικούς χαρακτήρας, τοὺς ὁποίους πᾶς Ἀμερικανὸς ἐννοεῖ. Ἐπίσης κάθε ῥαβδὸς ἔχει ἀπέναντι τὴν Ἀγγλικὴν ἐξήγησίν της. Ἀκόμη καὶ αἱ Γραμματικαὶ Παρατηρήσεις ποῦ εἰσάγονται εἰς τὸ τέλος τῶν μαθημάτων εἶνε διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας διδνηματικώτερον μελέτην τῆς γλώσσης, δύναται δὲ χωρὶς μεγάλων ζημιῶν νὰ παραλειφθοῦν ἀπὸ τοὺς πρακτικῶς μανθάνοντας.

Πρὸς περαιτέρω διευκόλυνσιν τοῦ σπουδαστοῦ ἐφροντίσαμεν ὅπως αἱ ἐξηγήσεις τῶν λέξεων ἢ φράσεων ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀντιστοιχοῦν κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ τὸ τοιοῦτον καταρθώθῃ χωρὶς ζημίαν τοῦ λεκτικοῦ ὅφους ἀμφοτέρων τῶν γλωσσῶν. Ἐπίσης ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθημεν τόσον εἰς τὰ Ἑλληνικά ὅσον καὶ εἰς τὰ Ἀγγλικά εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὁμιλουμένη γλῶσσα—ἡ Ἑλληνικὴ τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ καὶ ὁμιλεῖ συνήθως ὁ Ἕλλην ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ Ἀγγλικὴ τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται συνήθως ὁ Ἀμερικανός.

Διὰ πρακτικούς λόγους, καὶ διὰ νὰ εἶνε τὸ βιβλίον προσφιλέστερον εἰς τοὺς μικροὺς πρὸ πάντων μαθητὰς, ἐτυπώθη ἐπὶ ἀρίστου χάρτου μετὰ μεγάλα στοιχεῖα ἰδίᾳ διὰ τὰ Ἑλληνικά Λεξιλόγια καὶ Ἀσκήσεις. Τὸ βιβλίον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τόσον διὰ τοὺς Ἀμερικανούς ποῦ δὲν γνωρίζουν διόλου Ἑλληνικά, ὅσον καὶ δι' ἐκείνους ποῦ γνωρίζουν ὀλίγα Ἑλληνικά καὶ θέλουν νὰ τελειοποιήσῃν εἰς τὴν γλῶσσαν. Τιμᾶται πανόδοτον \$1.50.

GREEK MADE EASY was written for Americans, those who wish to teach this language. Its system of and EASY TO STUDY. The pronunciation of all Greek English meaning is given alongside every Greek word with this unique book. Price \$1.50 postpaid.

young or old, who wish to learn Modern Greek, and for instruction is SIMPLE, PRACTICAL, METHODICAL words is marked with English characters. Also the and sentence. It is easy for any one to learn Greek

D. C. DIVRY, Inc., 240 W. 23rd Street, NEW YORK